

Most

Naj bodo mehki praznični dotiki, miren božič in prijazno v novem letu vam vošči uredništvo Mosta:

Kup želja izrisanih v zvedav pogled.
Misli, ki prosto utripajo iz srca.
A skrivnosti niso za vsakega.
Le hrabrim se razodeva svet.
Utrinek sreče v odprti dlani je ujet.

Tako za pokušino:
dedkovanje, ki ga pripravlja TD Korada Deskle – Anhovo, je v **sredo, 22. decembra 2010 ob 17. uri** v telovadnici v Desklah.

Foto: Helena Orlik

Časopis občine Kanal ob Soči / december 2010 / št.29 / leto VIII / odgovorni urednik: Valter Pregelj / www.obcina-kanal.si / brezplačen izvod

Foto: D. Humar

... Z MOSTA ...

Slava norosti

"Ben, za dan's bo zadost'. Pa drugič še malo. Bješte domu!" S temi besedami je vaški posebnež **Mohore Blaž** u iz zgodnice, ki jo objavljamo na notranjih straneh, odpravil obiskovalce, ko mu je bilo dovolj raztegovanja harmonike. Ni mogel videti njihovih užaloščenih obrazov, ker je po naravi stvari živel v svetu teme. A zato, verjetno tudi prav zato, je znal iz dneva in življenja potegniti največ luči, smisla. Ker se ni bremenil s predsodki, preračunljivostjo, z zamerami in egoistično-interesnim balastom. Čeprav prikrajšan na enem od najpomembnejših človekovih čutil je živel preprosto, enostavno in učinkovito. To je umetnost življenja! Ne prepirljivost za oslovo senco, delitve na naše in ne-naše. Ne preigravanje ali izigravanje pravil in norm pod krinko demokratičnih ali prav(n)ih načel. Ne zaslepljenost po volji večine, kajti za vsako večino je običajno manjšina s svojimi ozkimi interesi. To, na žalost, velja tudi za volitve. Kot vselej izid nekaterim ni pogodu, a zaradi tega zganjati formalno-pravno norijo ni vredno dostojanstva. Posredi so pač človeške napake, ki so manj usodne od že vnaprej načetih ali porušenih medosebnih odnosov. Zato ena (poražena) stran priznava samo (kot beremo v pismu) "institut župana". Očitno ne tudi njegove osebnosti. Ta pa po izvitju iz negotovosti išče zadoščanje v opravičilu one strani. Mostovi so hudo razmajani. Časa za obnovo ali postavitve novih je dovolj. Upajmo, da tudi volje in znanja. S to željo jemljemo slovo. Čas je za novo uredništvo Mosta. Kljub vsej norosti smo na koncu vedno in samo ljudje. Je človek, ki ne more ubežati svoji lastni vesti. In ta je neizprosno Sodnik.

Valter Pregelj

Ustanovna seja novega občinskega sveta "Dobrodošli na raftu"

KANAL – Po številnih zapletih, prekinjeni prvi konstitutivni seji, vnovičnem številu glasov in odprtih pismih je novoizvoljeni občinski svet zadnji novembrski dan na čelu kanalske občine vendarle potrdil župana **Andreja Maffija**.

Vnovično štetje glasov sprememb v svetu po besedah namestnice občinske volilne komisije **Tanje Vuga** ni prineslo. So pa našli 69 nepravilno prištetih preferenčnih glasov in med neveljavnimi glasovnicami 16 veljavnih. Interese in želje občanov bodo tako v občinskem svetu prihodnja štiri leta zastopali **Bruno Koncut, France Pirih, Ivan Križnič,**

Bruno Colavini (vsi SLS), **Hasib Brdar** (Zares), **Klemen Stanič, Andraž Gregorčič** (oba LDS), **Marko Maffi, Jože Valentinčič** (oba SDS), **Mira Bandelj, Milenka Pavlin, Viljem Urbančič** (vsi SD), **Vanda Colja, Marko Bucik, Jožef Levpušček** (vsi DeSUS) ter **Slavko Jereb** in **Ivan Humar** iz N.Si. Župan Maffi je v pozdravnem nagovoru vsem svetnikom zaželel dobrodošlico na raftu, ki se je že na začetku znašel na brzicah, a verjame, da se bo reka umirila in bodo po štirih letih imeli kaj pokazati.

Tekst in slika: Nataša Bucik Ozebek

Čestitke ob dnevu samostojnosti in enotnosti

IZ VSEBINE

Valentin Stanič dobil v Ročinju svoj dom
Več na str. 6 in 7

Obiskali smo Medveščkove, eno številnejših družin v občini
Več na str. 11

Tržnica v Kanalu Dela gredo h koncu

Naročnik Občina Kanal ob Soči in izvajalec del Euroinvest d.o.o. zaključujeta naložbo v javna parkirišča in javno tržnico na Gradnikovi ulici v Kanalu. Z naložbo smo zagotovili 39 parkirnih mest. Po pridobitvi uporabnega dovoljenja bomo morali namestiti še potrebno opremo za izvajanje dejavnosti na tržnici, pripraviti tržni red in ga posredovati občinskemu svetu v sprejem. Upamo, da bo tržnica postala

mesto pestrega dogajanja. Na njej bodo ponudniki kmetijskih in drugih pridelkov, izdelkov in storitev, prednostno iz lokalnega okolja, ponudili svoje tržne viške domačinom in obiskovalcem Kanala. Ob določenih dnevih bodo na tržnici lahko gostovali tudi ponudniki od drugod.

Tekst: Rosana Ščančar, Občina Kanal ob Soči

Javna tržnica čaka na tržni red in obisk

Po vseslovenski čistilni akciji Prejeli državno odlikovanje

Društvo "Ekologi brez meja" je za organizacijo in izvedbo največjega okoljevarstvenega projekta v zgodovini Slovenije "Očistimo Slovenijo v enem dnevu" prejelo državno odlikovanje.

Z redom za zasluge ga je odlikoval predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk.

Na slovesnost, ki je bila 28. septembra 2010 na Brdu pri Kranju, smo bili povabljeni tudi koordi-

natorji akcije na ravni občin. Po uradni slovesnosti si je predsednik države vzel nekaj časa za pogovor s koordinatorkami goriških občin: **Natašo Dominko**, koordinatorko akcije za mestno občino Nova Gorica, **Tamaro Maver**, koordinatorko akcije za občino Brda, ter **Lavro Fon**, koordinatorko akcije za občino Šempeter-Vrtojba.

Tekst: Nika Testen, TIC Kanal

Predsednik države D. Türk s koordinatorkami akcije na Goriškem

Preventivna akcija Otroci obdarili vzorne voznike

Policija in medobčinska redarska služba sta 8. oktobra v Kanalu in Desklah pripravili preventivno akcijo Spet smo tu.

Njen namen je predvsem v ozaveščanju voznikov, da so otroci spet na cesti ob vsakodnevni poti v šolo in nazaj domov. Ob tej priložnosti so otroci z risbicami prikazali svoje razumevanje udeležbe v prometu. In voznik, ki je bil med policijsko kontrolo prijet

z varnostnim pasom, imel prižgane luči in med vožnjo ni uporabljal prenosnega telefona, je prejel od otrok darilo - risbico in pa tudi jabolko.

Omenjeno akcijo izvajamo vsako leto. Poleg tega pa smo letos otroke popeljali po Kanalu in jih učili pravilnega obnašanja v prometu.

Tekst in slika: Erik de Posarelli, medobčinski redar

Vzorni vozniki deležni darila otrok

OBVESTILO

Občina Kanal ob Soči bo v sodelovanju z Lokalno turistično organizacijo (LTO) Sotočje v okviru regijske destinacijske organizacije pristopila k projektu, v okviru katerega bomo pripravili promocijske materiale na temo poti miru – dediščina 1. svetovne vojne.

Vse posameznike v občini Kanal ob Soči, ki se ukvarjajo z dediščino 1. svetovne vojne, z zbiranjem gradiva in predmetov iz obdobja 1. svetovne vojne, vabimo, da se oglasijo v Turistično informacijskem centru v Kanalu.

Vse zainteresirane zbiratelje bomo vključili v aktivnosti, ki jih bomo prijavi v projektu januarja 2011.

TIC KANAL

Tel. 05 3981 215

E-naslov: nika.testen@tic-kanal.si

Evropski teden mobilnosti in dan brez avtomobila

Otroški vrvež oživil tudi našo ulico

Ulica postala otroške delavnice

KANAL - K evropskemu tednu mobilnosti smo pristopili tudi letos z našo tradicionalno akcijo Vrnimo ulice otrokom za igro.

Namen akcije je vedno isti: pustiti avtomobile doma in se odpraviti v šolo ali službo peš, s kolesom ali z vlakom. S tem pripomoremo k čistejšemu ozračju, lepši okolici predvsem pa naredimo nekaj za svoje zdravje in dobro počutje. Mi smo se pošteno razgibali. Otroci so bili veseli, da so lahko nekaj ur klasičnega pouka preživeli na neobičajen način in so bili tudi sami del evropskega projekta. Skoraj tristo otrok iz kanalske šole in vrtca se je pomerilo v znanju priljubljenega plesa hip-hop pod vodstvom mentorice plesne skupine KREART **Kristine Fabjan** z mlajšo plesno skupino. Za umiritev energije pa je bila zadolžena animatorka **Diana Breščak**, ki je otrokom pokazala osnove ročne spretnosti v izdelovanju origami. Cisto

vsak pa je domov odnesel še unikatno ogrlico, izdelano po lastni domišljiji.

Prijetno so nas z obiskom presentili predstavniki policijske postaje Nova Gorica s policijskim kombijem (marico) in z opremo za merjenje količine alkohola v krvi ter merilnikom hitrosti. Otroke je najbolj zanimala notranjost kombija in zavijajoča sirena. Skupaj smo ugotovili, da v marici ni niti malo udobno in še manj prijetno.

Urice so tekle in čas je bil spet naš največji sovražnik. Solske klopi so se ravno toliko ohladile, da so klice nazaj. Najmlajše iz vrtca pa je premagala utrujenost. Bilo nam je lepo.

Hvala vsem mentorjem, osnovni šoli ter vrtcu Kanal in policistom, da so se odzvali našemu povabilu. Vidimo se prihodnje leto z drugačnim programom, vendar z istim namenom.

Tekst in slika: Lora Zimic Mugerli

Postanek s prometnim ministrom

Muzejski vlak in poslovni načrti

Slovenske železnice (SŽ) so konec oktobra pripravile poslovno srečanje za njihove slovenske in poslovne partnerje v tovornem prometu iz drugih evropskih držav. Srečanja, ki je v večjem delu obsegalo potovanje z muzejskim vlakom med Bledom in Kanalom, se je udeležil tudi minister za promet **Patrick Vlačič**.

Slovenske železnice so s povabilom ministra želele dati do godku večjo veljavo in predstaviti gostom poslovne načrte za prihodnje leto. Na železniški postaji v Kanalju je mu-

zejski vlak, na katerem je bilo poleg prometnega ministra in vodstva Slovenskih železnic še približno 120 poslovnih partnerjev, pričakal tudi župan kanalske občine **Andrej Maffi**. Predstavniki SŽ so se želeli srečati z njim, da bi izmenjali mnenja o pomenu železnice za lokalno skupnost in se pogovorili o možnostih sodelovanja v prihodnje.

Ob tej priložnosti smo za goste pripravili stojnico s promocijskim materialom.

Tekst: Nika Testen, TIC Kanal

Andrej Maffi,
župan (SLS)

Spoštovane občanke in občani!

Naj se vam naprej zahvalim za izkazano zaupanje na volitvah in da ste mi zaupali vodenje občine Kanal ob Soči še za štiri leta. Obljubljam vam, da bom delal le za dobro naše občine in ne za osebne koristi, niti v svojo korist niti ne bom dovolil, da bi se drugi okoriščali na račun občinskega denarja. Vsi vemo, da bo potrebno biti zelo gospodaren in tudi varčen. Zato pričakujem od občinskih svetnikov, da bodo pozabili na volilno vročico, ki je občini že naredila škodo, in bodo odločali po pameti in za projekte, ki bodo v dobro vseh. Vsi bomo čez štiri leta polagali račune svojim volivcem in prepričan sem, da bomo imeli kaj pokazati. Glavne usmeritve, ki jih bom zagovarjal, so osnovna omrežja, ki morajo vsem zagotoviti čim bolj enake pogoje bivanja, nadaljnje aktivnosti v skrbi za starejše občane, kvalitetne osnovne šole in vrtci ter aktivno delovanje vseh društev.

Ohraniti moramo čut za vse, ki so osamljeni in težko preživijo iz dneva v dan. Tu nam največ lahko pomagajo prostovoljci, ki so že dokazali svojo pripravljenost pomagati.

V teh prazničnih dneh Vam želim vsega dobrega, veliko iskrenih trenutkov ter zaupanja v ljudi in prihodnost.

Skupaj lahko naše kraje polepšamo in jih naredimo prijazne - zase in za druge.

Foto: TIC Kanal

Z muzejskim vlakom v prihodnost železnic

Ivan Vesely, zanimiv Čeh s smislom za humor in ljubitelj ostalin 1. svetovne vojne

Prijateljstvo v uniformi

Foto: Osebni arhiv

V iskanju izgubljenega časa Ivan Vesely našel smisel

Slišalo se je, da je na Vodichah lepo urejen spomenik padlemu vojaku iz 1. svetovne vojne. In da zanj skrbi neki Čeh, ki prihaja večkrat v Slovenijo. Vedno oblečen v vojaško uniformo.

Ha, kaj dogaja?! Kdo je ta skrivnostni gospod? Pa mi Branko Drekonja, soavtor knjige Po sledih Ernesta Hemingwaya, omeni, da se je ta gospod vrnil na Češko. Bil je namreč na slovesnosti ob 20-letnici Kobariškega muzeja. Brankov prijatelj in soavtor omenjene knjige Aleksander Jankovič Potočnik namreč že vrsto let prijateljuje z Ivanom Vesely in ga vabi v Slovenijo na zanimive dogodke, ki jih pripravljajo ponazoritvene skupine 1. svetovne vojne.

Sprašuje: Petra Paravan

Gospod Vesely, se lahko predstavite bralcem Mosta?

Samo na kratko: zadovoljni češki upokojenec (180 cm, 100 kg, ustrezno opešan), ki se z veseljem potepa.

Katera so vaša zanimanja? S čim se ukvarjate?

Večino prostega čas prebijem z družino, preostali čas pa na potovanjih v službi cesarja Franca Jožefa

– tako imenovanega prvega. Delati se trudim čim manj, saj v moji starosti (67 let) menim, da to ni najbolj posrečena ideja. Poklic: energetika – visoka napetost – monter, tehnik, dispečer, mali šef v majhnem podjetju.

Lahko podrobneje opišete svoje delovanje, konjiček?

Predvsem gre za "iskanje izgubljenega časa". V mladosti me je k temu napeljal istoimenski roman

Marcela Prousta. Od tedaj občudujem 19. stoletje, predvsem "bel-le époque", ki me prevzame z delavnostjo, povzdignjeno duhovnostjo in pojmovanjem časti. Prepričan sem, da naši preteklosti veliko dolgujemo, lahko bi se iz nje ogromno naučili. Zdelo se mi je, da je najlažje dojeti duh tega časa skozi vojsko. Menim, da je vojska najbolj zanimiv in tudi najbolj opisan del takratne družbe – vključuje namreč vse sloje ljudi. Ne gre za militarizem. Kako bo vendar nekdo militarist, če pa je bil v jarkih ob Soči. Pozneje sem ugotovil, da je podobne ideje gojilo več ljudi, tako na Češkem kakor tudi v tujini. V tujini namreč niti ni bila prekinjena tradicija (spomina na 1. svetovno vojno) in to vzdrževanje se je razumelo kot častno dejanje. Potem pa je bilo dovolj le obleči uniformo in

Foto: Osebni arhiv

Spomenik v prvotnem stanju ...

se potruditi, da bi uniformi in njenemu času dali, kar jima pripada. Po določenem času lahko le z občudovanjem damo klobuk dol, predvsem zaradi dejstva, da so naši predniki, pri svojih bistveno manjših zmožnostih, uspeli toliko narediti. Takrat ugotovite, da princeske niso nečimrni in nadvojvode naduti. Nasprotno – prav v primerjavi z znanimi osebnostmi današnjega časa mi samo vljudnost, ki jo imam do princes in nadvojvod, brani imenovati znane osebnosti s pravim imenom.

Kako ste se seznanili z Aleksandrom – Sašotom J. Potočnikom?

Kako sem se spoznal s Sašom, se resnično ne spomnim, ampak zdi se mi, da je Saša moj najboljši prijatelj že od pamtiveka. Verjetno pa to le ne bo tako dolgo.

Kako ste povezani s Slovenijo?

Približno takole: do potepuhov so ljudje navadno prijazni, ampak res se pri vas počutim kot doma! Domače skrbi in dolžnosti v teh šestih kilometrih izgubijo na teži. Vem zanje, a me ne mučijo.

Kaj počnete na Vodichah? Slišali smo, da obnavljate spomenik -

grob. Ste ugotovili, da so v tem grobu pokopani sorodniki? Lahko opišete projekt, ki ste si ga zamislili na Vodichah?

Vse se je začelo s popraviljanjem spomenika FML Novaka von Arientti, ki ga je izvajal naš tradicionalni regiment "k. k. Landwehrinfanterieregiment No 2 Linz" in vaš domači regiment "k. u. k. Infanterieregiment No 97 Solkan". Pri delu sem odkril v bližini majhen zaraščen spomenik nekega vojaka. Na žalost je ta imel smolo, ker "ni bil v planu".

Tako mi je padlo na misel, če Oberst obnovi spomenik ranjenemu Feldmaršalu, bi moral Feldwebel poskrbeti za padlega Leitnanta. Potem sem na vse pozabil. Pri enem naslednjih potovanj po "Monarhiji" je bilo slabo vreme, tako

Foto: Osebni arhiv

... in v skrbi zakoncev Vesely

da je edino delo imelo smisel. Opravičujem se vsem uradom in institucijam, da nisem zaprosil za "Grant" niti za dovoljenje, ker ne bi utegnil narediti, kar bi želel. Večinoma je pri vas namreč lepo vreme.

V enem tednu je bilo vse končano. Kamen za okras je dal solkanski kamnolom zastonj. Pokazalo se je, da spomenik spominja na poročnika Franza Klingerja. Ostali del napisa manjka. V vojaških arhivih v Pragi in na Dunaju mi ni uspelo dobiti več informacij, tako da gre bolj ali manj za "Unbekanntes Krieger" (neznanega vojaka). Nisem bil prepričan glede svojega "projekta", ampak izkazalo se je, da je spomenik "zaživel", čeprav je samo v gozdu. Nekdo pride in na spomenik položi patron, drugi zamenja baterijo v lučki. Tako da "pokorno javljam!", če mi nihče ne bo prepovedal, bom tam dopolnil prazen prostor s podobnim spomenikom z napisom "SOLDATO IGNOTO". S križem na sredini bi kompozicija dobila simetrijo in to ne le prostorsko, pač pa tudi zgodovinsko. Spoštujem in občudujem namreč vojske obeh strani.

Lahko predstavite uniformo, v katero ste oblečeni? Kaj predstavljata in v katero ponazoritveno skupino spada? Imate še kakšne druge uniforme,

Foto: Osebni arhiv

Negovanje spomina na 1. sv. vojno

ki jih uporabljate za druga obdobja? Kaj nam lahko poveste o uniformah, različnih tipih uniform?

Foto: Osební arhiv

Potep po "Monarhiji"

Če dovolite, bi z veseljem rekel mladeničem, ki so si "izborili" tako zaželen pečat "nesposoben", da so se izognili prvi moški (oziroma državljanski) dolžnosti, naj pretehtajo, kolikokrat lahko še to naredijo, navsezadnje dobijo enak pečat v odnosu do življenja. Ne obsojam, niti sam nisem z veseljem šel k vojakom, in bil sem slab vojak. Šele danes vidim, da mi je dala vojaščina več kot jaz njej. In uniforma? Ta je vojaku v ponos. V času miru morda edini ponos. Zato jo je treba toliko bolj spoštovati in ščititi njeno čast. Uniforma namreč vsakemu, ki jo obleče, zrvna hrbet in ga odvadi delati kompromise. In ni pomembno če je uniforma iz časa Marije Terezije, Napoleona, Franca Jožefa ali sodobna. To sem preveril. Poleg tega uniforma naredi moškega šarmantnega – mislim, da dame to dobro vedo.

Kakšna se vam zdi Slovenija v primerjavi s Češko?

Mislím, da sta si oba naroda zelo podobna in to ne le po jeziku. Kar zadeva napake, vidim enake na Češkem – tudi jaz jih delam. A Slovenci se mi zdijo še bolj delavni in zaradi tega bolj bogati, bolj družabni, bolj zadovoljni. To domnevam zato, ker ne vidim tujih delavcev, brezdomcev in beračev (morda sem slabo gledal?) Celó bi rekel, da se pri vas ni dvignil puhel ponos. In ker ne znam hvaliti, moram dodati, da se po mojem mnenju za takšen napredek lahko zahvalíte svoji religioznosti, ki smo jo mi Čehi zanemarili. Sam se v uniformi pogosto udeležujem bogoslužja (moj regiment ima lasten "poljski" oziroma zložljiv vojaški oltar z relikvijo cesarja Karla I.), ampak šele polna cerkev v Sempasu mi je po-

novno dopovedala, v čem je "skrivnost vere". Več o tem ne vem, ampak mislim, da to zadostuje, da se bom z veseljem vračal k vam.

Kakšno mnenje imate o 1. svetovni vojni?

Priznam, da nimam lastnega mnenja o vojni. Nisem je doživel. Poleg tega nisem ne politik, ne diplomat, niti zgodovinar. Vem samo to, da vojne sledijo, ko vladar odpove. Posledice pa nosijo nedolžni (v preteklosti tudi vladarji, a ti časi so že mimo). Zdaj si dovolim citirati svojega deda, ki se je vrnil s fronte ranjen, a z medaljo za hrabrost: "Vojna je svinjarija!". In je šel opravljat svoje delo brivca h kmetom, ker so Ferdinanda, katerega je bril poprej, ubili v Sarajevu. Nikakor pa ne bi rad slišal, da bi kdo zasmehoval čast njegovih tovarišev, še posebej padlih. Tudi to je svinjarija. A ti časi so, hvala Bogu, mimo.

(Ded Ivana Vesely je bil brivec prestolonaslednika Franca Ferdinanda, ki ga je z ženo Zofijo Chotkovo v Sarajevu ustrelil Gavrilo Princip. Prestolonaslednik je živel na gradu Konopište, ki je v bližini mest Čerčan (Cerčany), iz katerega je doma naš sogovornik, op. avtorica)

Kolikokrat ste bili v Sloveniji in ob katerih priložnostih (prireditvah, ponazoritvenih skupinah)?

Glede tega morate vprašati Sašota. On je "inteligenten", morda bo vedel ... Jaz ne vem – sem le fizikalec. Spominjam pa se akcije od Ljubljane preko Krnskih jezer, Mosta na Soči, Tolmina, Javorce, Svete gore do Gorice. A bolj kot vse drugo se spominjam prijateljev (in bolniških sester) iz regimentov v Solkanu, Bovcu, Ljubljani in povsod po "Monarhiji". Prihajam s svojim regimentom iz Linza ali pa sam. Šaj gre le za eno armado in en vojak spada v to vrsto. Veseli me, da končno po sto letih začnemo objektivno vrednotiti preteklost. Samo na tak način se lahko kaj naučimo. Da je to res, so z udeležbo ob 20-letnici kobarškega muzeja potrdili vaši najvišji državni predstavniki in obiskovalci iz drugih držav. Zgleda, da smo se le spomnili na VIRIBUS UNITIS!?

Potujete veliko po Evropi in drugod? Kako potujete? Vzamete družino s sabo?

Približno takole: v času petdesetih let socializma sem bil enkrat v Jugoslaviji. Ko sem se vračal, sem moral izpolniti vprašalnik: kaj sem videl, koga sem srečal, kaj sem govoril. Takole: "morje, nikogar, ničesar". Ampak to ni bilo potovanje. Vesel sem, da sem doživel svobodo in zdaj se pridno trudim nadoknadi zamujeno. Zato vem, da v Ljubljani igrajo najlepšo "La Traviata", najlepša jesen je v Toskani, odkril

sem tudi renesanso v Firencah in častitljivost Dolomitov. V bistvu ne prekoračim meje nekdanje Monarhije. Ob vikendih pa imam mož-

bobnarja? Ste igrali morda v kakšnem bendu?

V davnih časih, ko je bilo na bojišču

Foto: Matej Perpar

Spreddaj zakonca Marija in Ivan Vesely, v ozadju hči Dana ob spremstvu Raoula in Gabriela Hohenberga, pranečakov Franca Ferdinanda

nost pri spominskih akcijah uživati v uniformi, predvsem pa v družbi prijateljev iz polovice Evrope. Potujem z "avtodomom", ki mi daje občutek svobode in mi prihrani tudi čas. Prvi avtodom sem izdelal kar sam, zdaj pa dajem prednost predelanemu dostavnemu vozilu. Poleg mene in uniform je dovolj prostora za mojo ženo in dva psa (hčerki dvojčici sta že nekoliko odrasli). Vedno bolj pogosto se vozim z motorjem, ženi se stoži, jaz pa postajam vse večji potepuh. Za potepuhe pravijo, da nad njimi sonce nikoli ne zaide. To lahko potrdim in vam tudi priporočam.

Slišali smo, da ste tudi vojaški bobnar? Kakšna je vloga

Foto: Dušan Indrof

še moč videti in slišati, je bobnar prenašal poveljnikove ukaze s pomočjo dogovorjenih znakov. Pozneje in danes se bobna le pri maršu. Igrat v bendu si nisem upal, ker sem amater. Ne gre mi niti z Napoleonovimi tamburi, ki znajo tradicionalne marše. Vendar še nekaj: ko me veseli bobnati, veseli tudi vojake marširati. Takrat ni problem splašiti dragonarjem konj ali razgnati civiliste na pločnik. Ne verjamete? Pridite pogledat. Vljudno vabimo!

Iskrena zahvala Ivanu Vesely in prevajalki iz češčine Heleni Stubelj, Cehinji iz Prage, ki že več kot 40 let živi v Renčah.

Po sledih Valentina Staniča Zgleden duhovnik, dobrotnik in vzgojitelj

Valentin Stanič upravičeno velja za eno najpomembnejših osebnosti na Goriškem v času kulturnega prebujanja Slovencev. Njegovo delo ni bilo omejeno samo na cerkveno področje, kjer je pokazal izredno iznajdljivost, pač pa ga je odlikovalo tudi globoko človekoljubje in čut za socialne potrebe ljudi. Kot šolski nadzornik je skrbel za napredek šolstva. Bil je tudi pesnik, prosvetitelj, ustanovitelj gluho-nemnice v Gorici leta 1840, Sklada šolskih štipendij leta 1844 in tik pred smrtjo tudi Društva zoper mučenje živali, prvega v avstroogrski monarhiji.

Piše in slike: Marko Valentinič

Slovesno odprtje Doma Valentina Staniča

Iz hišne kanalske šole se je Stanič podal najprej v trivialko v Gorici in na Trbiž, nadaljeval šolanje v Celovcu, nato v Salzburgu dokončal studij na gimnaziji, filozofiji in bogoslovju. V duhovnika je bil posvečen leta 1802. Predvsem goriški in nemško govoreči svet pozna Valentina Staniča kot izvrstnega gornika in prvopristopnika na Veliki Klek in Watzmann. Pred 210 leti jih je ne le osvojil, višino jim je tudi izmeril. Isto je storil leta 1808 na Triglavu, ko je kaplanoval na Banjšicah. Od leta 1809 do 1819 je bil vikar v Ročinju, nato pa do svoje smrti stolni kanonik v Gorici.

Staničevo ročinjsko obdobje

Lani smo praznovali 200-letnico prihoda Valentina Staniča v Ročinj, letos se veselimo obnovljene Staničeve šole. Ročinjsko obdobje je poleg skrbnega dušnopastirstva zapolnil s številnimi dejavnostmi tudi na drugih področjih, tako da je bil imenovan, čeprav le navaden vikar, za šolskega inšpektorja v kanalski dekaniji.

Veliko lepega, a tudi hudega je doživel Stanič v Ročinju. Komaj je prišel, že je prišla v deželo vojna. Francozi so prinesli z njo tudi marsikaj dobrega. Ie na novotarije so ljudje sprva nezaupno gledali. Za vojno je prišla bolezen. Runje (črne koze) so morale po vaseh. Ročinjce pa je pred njimi varoval Stanič, ki se je prelevil v zdravnika. Kar s trni

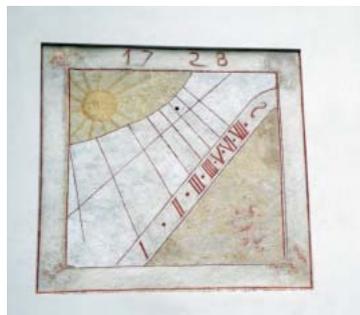
je cepil, ko ni imel drugega pripravnega orodja.

Vsestranski "gospod"

Francozi so morali iz dežele. Za seboj so porušili most čez Sočo v Kanalu. Kdo naj zgradi most, če ne ročinjski "gospod". Vrv je napolnjen na vrh in tako plul čez Sočo, meril in vodil delo pri postavitvi lesenega. Za vojno in boleznijo je prišla še lakota. Suša je uničila vse prideleke. Zopet je bil Stanič tisti, ki je skušal pomagati. Naravnost cesarju je pisal za pomoč in to v verzih.

"Šila nas stiska. Franc, dajte kruha. Če ne o Bog! Hitra bo smrt."

Dosegel je, da so zgradili v Kanalu nov most namesto zasilnega. Ob bližajoči se 200 letnici si zasluži spominsko obeležje, vsaj zaradi loka nad kopnim, ki ni bil nikoli porušen.

Otrokom zidal šolo

Otroke je učil in jim zidal šolo, ki ji daleč naokrog ni bilo enake, saj je zrasla na ostalinah dvorca francoskega grofa. Imenitnost nekdanje stavbe izpričuje sončna ura z letos odkrito letnico 1728. Za vsako delo je bil ročinjski vikar pripraven.

Kanalski učenci z risbicami o Staniču

S fanti je prepeval na vasj in se menda včasih tudi zavrtel. Šola je potekala velikokrat v naravi, kjer je z otroki tudi telovadil, na bližnji Soči jih je učil plavanja. Kako si predstavljajo kanalski šolarji Staniča kot učitelja kažejo risbe, ki bogatijo vitrine v prvem nadstropju, govorijo o Staniču pa tudi na stehnah Staničevega doma pod Triglavom in Planinskega doma pod Ježo.

Kmete učil naprednega kmetovanja

Ročinjski gospod je kmete učil napredno kmetovati, gnojiti, orati, saditi in obrezovati sadje ter trte. Tesaril je, pesmi je prevajal in pisal ter jih sam tiskal, tudi že na Banjšicah. V Posoški državni knjižnici v Gorici (in danes s kopijo v vitrini) je shranjen najmanjši (9,5x7,5cm) Staničev osebni ročinjski tisk iz leta 1816 z naslovom Stabat mater, ki vsebuje tudi pesem Na moje lube šolerje in šolerce. Prva kitica je izklesana na kamniti plošči na pročelju obnovljene Staničeve šole in se glasi: "S očte enkrat veseliti, morte sdaj se rad vučiti, h dobrim nucat to mladost!"

Vzpodbujal in skrbel za šolanje na Goriškem

Da so bila štirideseta leta za Staniča pri vzpodbujanju šolanja otrok zelo plodovita, pove ohranjeno poro-

čilo, ki pravi, da je med slovenskimi deželami imela Primorska zelo nizek odstotek za šolo godnih otrok, ki so dejansko obiskovali šole. Na Goriškem je ta odstotek postopoma rasel. 1830. je bilo v šolah 6% šoloobveznih otrok, 1840 13% in 1847, v letu Staničeve smrti 29%. K temu so zagotovo prispevale tudi leta 1844 ustanovljene Staničeve fondacije, s katerimi je s svojim denarjem poskrbel za štipendije sorodnikov, za nakup knjig in šolskih pripomočkov za revne učence v trivialkah v Kanalu, Ročinju in na Banjšicah ter za nagrado dveh najmlajših pridnih učencev v goriški normalki in treh naštetih ljudskih šolah.

Obuditev Staničevih štipendij

Kanalski dekan Venceslav Bele opozarja leta 1925 na "spanje" teh štipendij, saj je bila zadnja podeljena Mihaelu Staniču 1920 leta. Zadnji dokument iz leta 1934 izpričuje, da je bilo premoženje Staničeve fondacije preneseno Dobrodelni bratovščini v Kanal ob Soči. Zato predlagam Občini Kanal ob Soči obuditev Staničevih štipendij. Tako bi ne le z besedami, ampak v dejanjih ohranjali Staničevega duha odgovornosti, delavnosti, nesebičnosti in požrtovalnosti.

Projekt Sledi Valentina Staniča

Našteta, še ohranjena dela ročinjskega gospoda si zaslužijo v originalu ali vsaj v faksimilu častno mesto v obnovljeni Staničevi šoli, kar načrtuje projekt Sledi Valentina Staniča za pridobitev evropskih sredstev čezmejnega sodelovanja Italija-Slovenija.

Še vedno so aktualni njegovi pogledi na življenje, delo, solidarnost in mlade, a zapostavljene ljudi. Tem je posvečal glavno skrb, jih z osebnim zgledom ter materialno in moralno podporo spodbujal k učenju in delu. Skrbel je za ohranjanje etičnih vrednot preteklosti, a bil tudi za sprejemanje novih pozitivnih pridobitev človeškega uma.

Dom Valentina Staniča Zrasel iz nekdanje šole

Ročinci smo 26. septembra letos dobili Dom Valentina Staniča. Tako so se uresničila večletna prizadevanja, da bi v prostorih nekdanje šole uredili prostore, namenjene krajanom Ročinja in Doblarja.

Piše: Vanja Gabrijelčič

Ročinci veseli in hvaležni ob novi pridobitvi

Stara šola, kot jo pogosto imenujemo, ima za Ročince posebno vrednost. Nanjo nas vežejo mnoga otroška doživetja, saj je bil to naš prvi hram učenosti vse do leta

1976, ko jo je potres tako poškodoval, da pouk v njej ni bil več varen. Ohranja pa tudi spomin na duhovnika **Valentina Staniča**, ki je med našimi predniki deloval

med letoma 1809 in 1819. Prav on je najbolj zaslužen, da je bila v Ročinju zgrajena ena prvih šol na Goriškem. Kupil je namreč staro hišo, jo dal podreti in na njenem mestu zgraditi šolo. Dela je vodil sam, tudi potem ko je že bil kanonik v Gorici. Misel na Staniča je bila ob odprtju po njem imenovanega doma rdeča nit kulturnega programa. Oblikovali so ga pevci ME-PZ "Jože Srebrnič" iz Deskel, učenci iz Ročinja in bližnje okolice ter plesalke skupine KreArt. Tako smo med drugim lahko prisluhnili Staničevi pesmi Vesela pastirica iz Lovkova, ki jo je uglasbil **Stanko Jerič**, zapela pa jo je **Nina Mrak**. **Marko Valentinčič** je v nagovoru osvetlil delo tega vsestranskega duhovnika v času njegovega bivanja v Ročinju. Župnik **Jože Mikuš** pa je ob blagoslovu v nagovoru spomnil na žal prezrtega Ročinjca, patra **Romualda Sitarja** (1663 - 1733), gvardijana na Trsatu in Sveti gori, enega najzaslužnejših, da je bila leta 1717 kronana svetogorska Marijina podoba. Dom Valentina Staniča sta simbolno s posaditvijo lipe odprla župan **Andrej Maffi** in

Lipa v Staničev spomin predsednik KS Ročinj – Doblar **Rudi Brezavšček**.

Ročinci smo veseli nove pridobitve. Hvaležni smo vsem, ki so si prizadevali, da bi staro šolo rešili pred propadom, in vsem, ki so omogočili, da so se njihova prizadevanja tudi uresničila.

PGD Kanal Tabor pod Ježo

Leto se bliža koncu in vsak po svoje ocenjujemo prehojeno pot. Člani Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Kanal smo ob pogledu nazaj lahko zadovoljni. Čeprav nas spremljajo problemi, smo bili v letu 2010 delavni in uspešni.

Piše: Eva Knafelc

Ta prava gasilska ob uspešnem letu

Že v juniju smo s tremi tekmovalnimi desetinami uspešno nastopili na državnem tekmovanju. Naše dobre rezultate smo s tremi prvimi mesti in enim četrtem še potrdili na tekmovanju Gasilske zveze Goriške, ki smo se ga udeležili v oktobru.

Veseli smo, da smo letos uspeli poskrbeti tudi za naše najmlajše. Junija smo za pionirje in mladince organizirali tridnevni gasilski tabor v planinski koči pod Ježo, kjer so naši najmlajši nabirali znanja za srebrno in zlato gasilsko značko, se seznanili z gasilsko tehniko in

Z gasilskega tabora za najmlajše

v prostem času hodili na izlete. Naša želja je, da bi ta tabor pripravili vsako leto in bi postal tradicionalen.

V oktobru, v mesecu požarne varnosti, smo organizirali vajo operativne na površini podjetja Aha - Plastik. Zadovoljni smo z odzivom, saj se je vaje udeležilo 30 članov. Po končani vaji smo vsi skupaj ugotovili, da imamo veliko znanja, da pa je še veliko stvari, ki se jih lahko naučimo. Zato so takšne in podobne vaje dobrodošle.

Upamo in želimo, da bo tudi leto, ki prihaja, tako uspešno in bi nas težave in problemi ne zaustavili, ampak bi tudi v prihodnje sodelovali, se izobraževali in skrbeli za svoj podmladek.

Kjer bo gorelo ...

Pogled iz Markičev Mohore Blaž'u

Vas Markiči sestavljajo trije zaselki: Markiči, Trpiščne in Čerešnjava vas ali Čerešnjevca. Trpiščne in Markiči se še uporabljata, poimenovanje Čerešnjava vas pa se je opustilo. Zdaj hodijo Markčarji "tje v ouno vas". Pri Markičih sta prevladovala dva priimka: Markič in Bajt, na Trpiščnem in v Čerešnjevci pa Žnidarčič. Vsi trije zaselki skupaj so bili številčno močni, saj so šteli leta 1890 celih 108, leta 1930 pa 105 prebivalcev. Danes nas je le še 16.

Opisuje: Helena Vuk

Foto: Družinski arhiv

Naš Mohore Blaž'u - Mohor Markič

Tako kot povsod je tudi našo vas sestavljal mozaik različnih ljudi. Našel si prav vse: od zelo delavnih, manj delavnih, skopih, radodarnih, vraževernih in še bi lahko naštevati. Nekateri so bili obdarjeni s smislom za humor, spet drugi so bili pa bolj pusti (pustačoti). Prav o vsakem bi se lahko marsikaj napisalo. Vendar zasluži posebno mesto Mohor Markič (Mohore Blaž'u). Rodil se je pri Markičih leta 1896, kjer je živel vse do odhoda v dom upokojencev Petrovo Brdo v šestdesetih letih 20. stoletja.

Kruta usoda

Mohore je bil slep. Nizek, droben mož, opirajoč se na palico, s pipo v ustih je pogosto stal ob kamnitem portonu. Mimo je vodila pot in bila je velika verjetnost, da lahko kmalu spregovori s tem ali onim mimoidočim. Obleden je bil v ponošeno kamižovo, ki je ohlapno visela na njem. Pod potlačeno kapo so se skrivale oči, ki jih ni bilo več, prekrite z vekami.

Njegova usoda je bila kruta. Oslepel je že odrasel. Najprej se mu je na očesu naredil tvor. Ko se mu je predrl, se je razlilo tudi oko. Tako so pripovedovali. Na drugo oko je oslepel, ko je peljal z voli drva v Cedad. Pri razpiganju ga je vol z rogom nesrečno udaril v zdravo oko. Mohore je oslepel in končane so bile mladostne sanje o dekletu, družini. Na dom je sestra Tinca pripeljala zeta in Mohore je ostal pri hiši, vendar ne v breme.

Inteligenten in delaven

Mohore se je preživljal sam. Bil je zelo inteligenten in delaven. Slep

je izdeloval grablje, kosišča in oselnike. Pletel je koše, košare, koše za dojenčke. Na stružnici, ki jo je nožno poganjal, je izdeloval ročaje za "faučče", za nože, valjarje in še marsikaj drugega. Opravljal je razna dela, kot je krmljenje goveda, kidanje gnoja. Ko je bila sezona pletja, okopavanja, si ga pod noč videl z motiko na rami in palico v roki, kako počasi tipa po poti do njive. "Kam greš zdaj, ko bo noč?" "Plet ali osipavat krompir, koruzo." Kar se je pač ob tistem času počelo. "Meni je vseeno podnevi ali ponoči. Ponoči je hlad, ni obadov, ni mušic." je bil odgovor.

Igral je na harmoniko. Vsi Markčarji so bili dobri plesalci, saj so se ob Mohorjevi harmoniki že zelo zgodaj naučili plesati.

Ko je Mohore oslepel so mu hodili vaški fantje vsak večer delat družbo. Tako je bilo na vasi, pod orehom, zbirališče mladih, kjer se je kaj zapelo in katero reklo. Markčarji so bili dobri pevci in že od nekdaj se je ob večerih veliko prepevalo. Tako kot povsod, so se fantje med seboj pogovarjali o marsičem – o dekletih in vragolijah, ki jih bojo počeli ali pa so jih že počeli. Tam je bil smeh.

Nekoč so se domislili, da spravijo ponoči Tonovega muša (osla) na gank. Z vsem navdušenjem so se lotili opravila. Bili so preglasni, muš pa tudi ni bil tiho pri prenašanju na gank. Peterč Tonov se je zbudil in posegel v akcijo. "Marjuta, Marjuta muša kradejo!" Fantje so se potihoma umaknili in namerje opustili.

Zabava, smeh in ples

Da je bilo na vasi zabavno, o tem ni dvoma. Zato je marsikaterega starejšega premamila radovednost in marsikatero uho je skrivaj prisluhnilo pogovoru na vasi. Radovednost je znana ženska lastnost. Iz izkušenj vem, da tudi moški nič manj ne zaostajajo. Vendar v naslednji prigodi nastopa ženska. Fantje so opazili, da nekdo skrit za kamnito kolono prisluškuje. "Pa zapojmo še eno," je dejal Toni "samo še prej grem odtočit." Približal se je koloni in opravil svoje. Ženička se je prižela k zidu, bila tiho kot miška in prenašala nič kaj prijetni pripetljaj. Takrat se oglasi še Janez. "Tudi jaz moram odtočit!" To bi bilo prehudo. Žena se

je odlepila od zida in zbežala. Fantje so se veselo nasmejali. V slabem vremenu je bilo zbirališče v Blaževi hiši. Te navade so se preslele tudi na kasnejše generacije. Tam smo se seznanjali tudi z dogodki iz preteklosti, sedanjosti, o vražah, o strahovih in še o marsičem. Tam je bil smeh in ples doma. Ob nedeljah po maši so se pri Mohorju ustavljali mladi tudi iz drugih vasi, ki jih je pot domov vodila mimo.

"Mohore, ali nam zagodeš kajšno?" In Mohore je zagodel in zaplesalo

ali moški.

Po otipu je spoznaval denar in ločil vrednost. Nekdo mu je nekoč, za opravljeno delo, hotel podtakniti bankovec manjše vrednosti. Mohor je denar potipal in ugotovil, da ni dovolj. Malo je počakal, nato je dejal: "Še nekaj manjka?" Oni je nekaj pomenjal. Takrat je iz Mohorja privrela vsa nakopičena grenkoba, razočaranje in bolečina. Besede so vrele iz njega, obtoževalne sleparsko dušo, pokvarjen svet, brezobzirnost in še in še. Iz praznih očesnih jamic, zastrtimi z vekami

Foto: H. Vuk

V vasi Markiči vztraja samo še 16 prebivalcev

se je. Plesali smo v izbi. Bilo je veselo in dosti smeha. Tinca ni nikoli pogodrnjala, kljub konfižjonu. Z leti se Mohoretu ni vedno dalo igrati. Potrebni je bilo več prošenj in prigovarjanja, da nam je zagodel kakšno poskočno. Ko mu je bilo dovolj, nas je odpravil: "Ben, za dan's bo zadost! Pa drugič še malo. Bješte domu!"

Po hoji razločeval ljudi

Nekoč je s harmoniko spremljal maškare. Ker je bil prej močan nalliv, so potoki narasli. Čez narasle potoke so fantje Mohorja in njegovo harmoniko prenašali na hrbtu. Mohore je bil dober sogovornik, prav tako tudi Tinca. Zelo duhovito je pripovedoval in se poleg smejal. Nekoč je razlagal, da mu uporaba žlice pri jedi ni najbolj všeč. Raje ima vilice. Vprašali smo ga zakaj. Odgovoril je:

"Zato, ker se v moji župi utapljaajo muhe, in nikoli ne vem, koliko sem jih pojedel."

Da je muh bilo veliko, smo mu kar verjeli. Vsaka hiša je imela hlev. Pred vsakim hlevom je bil kup gnoja. Mušja zalega se je na veliko rojevala.

Poznal je vse poti in pot do vsake hiše v vasi. Problem je nastal, ko so nastale spremembe – nova pot, spremembe v hiši – dozidave. Teh sicer za časa Italije ni bilo veliko. Takrat se je samo životarilo.

Po hoji je poznal vse ljudi v vasi. Za ostale pa je vedel, ali je ženska

so pritekale solze. Nihče, ki je bil poleg, nikoli ni pozabil tega, pa tudi nikomur več ni prišlo na misel, da bi ga osleparil.

Nagajivo z otroki

Grdo je preklinjal tudi tedaj, ko je naletel na oviro in se spotaknil ob njo. In tudi takrat, ko so mu otroci zamešali orodje v delavnici. V njegovo delavnico se je prišlo po strmih lesenih stopnicah. Stopnice so škripale, zato nihče ni prišel neopažen v delavnico, če je bil Mohore v bližini:

"Nič ne hod gor. Mi boš že kako neumno nakuhal. V moji delavnici nimate otroci kaj iskati."

Ce ga niso ubogali, jim je zagrozil s palico. Sicer se je rad pogovarjal z njimi. Dražil jih je, postavljaj dvoimljive trditve in se ob njihovem ugovarjanju veselo smejal.

Še nekaj moram omeniti. Dokler je Mohore še videl, je plezal po drevesih kot veriverica. Tudi Tinca je plezala kot veriverica in je šla na vsako sadno drevo v sam vrh. Ko je oslepel, je še vedno plezal na sadna drevesa, vendar na tista, ki jih je poznal. Vedel je, kako je drevo razvejano. Sosed ga je nekoč videl, kako med vejami obira češnje. "Boš padel, Mohore. Saj bi ti jih jaz nabral." "Vješ ki! Če bom čakal, da mi jih bojo drugi nabirali, jih bom bolj malo jedel." Tak je bil Mohore. Popestril je vaško življenje in vanj vnesel veliko veselja in dobre volje.

Ob dnevu spomina na mrtve Borci niso pozabili na žrtve

Foto: Osební arhiv

Spomin na umrle počastili ob spomenikih ...

V krajevni organizaciji Zveze borcev za vrednote NOB v Desklah so se na četrtem posvetu odbora med drugim dogovorili za poklon spominu na umrle in obisk spomenikov ob 1. novembru. Na območju, ki seže od Prilesja do Kanala, ima

krajevna organizacija v oskrbi pet spomenikov in dve grobišči. Spomeniki so ob glavni cesti v Plavah, pri mostu čez Sočo na desnem bregu pri Desklah, pri OŠ Deskle, ob železniški progi na Skalah in na levi strani Soče ob glavni cesti

Deskle - Kanal v Rodežu, grobnici pa na pokopališču na Gorenjem polju in na pokopališču v Prilesju. Pred praznikom reformacije je borčevska delegacija v oblačnem in turobnem vremenu obiskala omenjene spomenike in grobove ter nanje položila šopek cvetja in sveče. Z minuto molka pa je počastila spomin na umrle v vojni in poveljniških pobojih ter tako opravila dolžnost, ki jo zahteva članstvo v organizaciji ZB Deskle. Letos so se teh dogodkov spomnili še posebej slavnostno, saj praznujemo 65.

letnico zmage nad fašizmom in nacizmom. Poleg tega mineva tudi 30 let od smrti vrhovnega poveljnika partizanske vojske Jugoslavije, maršala Tita.

Koledarsko leto se počasi bliža koncu, v borčevski organizaciji Deskle pa s programom zrejo v prihodnost, saj jih prihodnje leto čaka veliko praznovanj. Tako bodo poleg tradicionalnih prireditev pripravili in prav posebej izpostavili slovesnost ob 70. obletnici ustanovitve odbora Osvobodilne fronte.

Božo Lovišček

Foto: Osební arhiv

... in ob grobiščih v oskrbi KO ZB NOB Deskle

OD PRIJETNIH SPOMINOV

DO

DOBRIH ŽELJA

SREČNO | 2011

SKUPINA
SALONIT | 2011

Poskušajmo uživati v drobnih stvareh.
Morda se bomo nekoč ozrli in spoznali, da so bile velike.

Ano Cesar

Jubilej Liških deklet Pojejo iz srca in za vsakega

V soboto, 16. oktobra 2010, se je zgodil dan D za Vokalno skupino Liška dekleta. V letu, ko obeležujemo desetletnico našega delovanja, smo želele pripraviti za naše zveste poslušalce, podpornike in prijatelje, koncert, ki bi bil jubileju primeren.

Piše: Metoda Humar

Deset let za pojoči cvet Liških deklet

A ta dan bi nam skoraj ušel iz rok. Toda po poletnih počitnicah smo stisnile pesti in z maratonskimi vajami naštudirale nekaj novih pesmi in pripravile izbor iz desetletne skrinje. Za koncert smo izbrale predvečer praznika kostanja, da bi s tem tudi prazniku dodali kulturno noto. S podobnim namenom se nam je pridružila še **Ida**

Kocijančič, ki je z razstavo svojih slik v prostoru nekdanje osnovne šole in z odprtjem pred koncertom naklonila Ligo priznanje in ljubezen, ki ju čuti do svojega rojstnega kraja.

Po gozdovih, vaseh in tja čez

Kar petnajst liških deklet je ubiralo

pot v naši vokalni skupini. Začele smo kot oktet, pozneje se je število nenehno spreminjalo. Trenutno nas vztraja sedem. Pot nas je vodila po naših vaseh, tudi gozdovih, po naši občini, v Benečijo in številne druge kraje na Primorskem. Vmes so nam to pot prekrižali tudi liški fantje in skupaj z njimi smo kot mešani pevski zbor pod vodstvom **Aleksija Valentinčiča** nastopili na reviji Primorska poje. Zapele smo ob najrazličnejših priložnostih: na proslavah, komemoracijah, prireditvah, porokah, obhajilih, cerkvenih praznovanjih, božičnicah, predstavah knjig, odprtjih razstav, skupaj z drugimi zbori in samostojno ter vsako leto na našem letnem koncertu ob dnevu državnosti v dvorani v Ligu. Poleg tega smo Liška dekleta v kraju "deklice za vse" in nam nobeno delo ni težko.

Hvaležne vsem, ki so z njimi

Na tisti sobotni koncert smo šle predvsem s hvaležnostjo do vseh, ki so nam pomagali ustvarjati našo pot: našim družinam; krajanom, ki so z nami kot povezovalci naših programov, s sladkimi dobrotami po naših nastopih, s cvetnimi aranžmaji, z nasveti; občini Kanal ob Soči, ki nas finančno podpira; nekdanjima županoma in aktualnemu županu; OO NSi in Turističnemu društvu "Kolovrat" Lig, ki sta letošnjo pomlad dala predlog za podelitev občinskega priznanja Vokalni skupini Liška dekleta, in prejšnjemu občinskemu svetu, ki je odločil, da si to priznanje res zaslužimo.

In samokritične, a odločne

Na oder stopamo s pravšnjo mero samokritičnosti, s še vedno preve-

liko tremo in brez preštevanja poslušalcev v dvorani. "Pele bomo za tiste, ki nas resnično želijo poslušati, pa čeprav jih bo samo pet!" Tako smo si bila dekleta enotna tudi v soboto v garderobi. Na oder se je naša samozavest zelo omajala, ko smo s pogledom v dvorano ugotovile, da bomo težko preštele vse poslušalce. S tresočimi se koleno smo odpele prvi sklop pesmi in oder prepustile **Slavku Jerebu**, ki je ob glasbeni spremljavi **Minke Markič**, tako kot le on zna, recital Pavčkove pesmi.

V zavesti, da je to "naših pet minut", smo v drugem delu koncerta pogumneje stopile na oder in odpele drugi sklop pesmi. Ob čestitkah župana **Andreja Maffija**, predsednika KS Lig **Franca Urbančiča** in krajanov, Moškega pevskega zbora Lig, številnih posameznikov, ob torti, ki nam jo je podarilo TD "Kolovrat" Lig, smo vedele, da je naša pot prava in da bi jo bilo škoda prekiniti. V upanju, da smo s pesmijo segle vsaj malo v srce vsakega poslušalca, ne glede na razloge za njegovo udeležbo na koncertu, in vesele, da smo koncert izpeljale nad našimi pričakovanji, smo Liška dekleta ob zaključku večera častila vsem obiskovalcem prigrizek in dobro kapljico.

Ne meneč se za "fovšijo"

Dekleta bomo še pela! Za tiste, ki nas bodo želeli poslušati. Tudi ob odsotnosti mnogih naših krajanov, kot se je zgodilo na koncertu ob desetletnici. In brez strahu pred "strokovno" kritiko tistih, ki imajo veliko za povedati o nas - brez da bi nam sploh prisluhnili.

15 let od mažoret do twirlinga Spektakularno in igrivo vihtenje palic

Pred petnajstimi leti so se v desklanski telovadnici prvič zavrtele mažoretne palice v rokah osnovnošolk iz Deskel. Danes pa je twirling postal prepoznaven šport v občini Kanal ob Soči.

Piše: Darja Kašček
Slika: Nika Bratuž

V športni dvorani OŠ Kanal je bila 20. novembra prireditev V petnajstih letih od mažoret do twirlinga, ki jo je pripravil Športni twirling klub iz Deskel s finančno podporo Občine Kanal ob Soči. Kot že sam naslov pove, je bila prireditev v počastitev jubileja, 15-letnice delovanja kluba.

Pred petnajstimi leti je namreč na pobudo **Alenke Velušček** začela delovati mažoretna skupina pod okriljem Kulturnega društva "Svoboda" Deskle. V vseh teh letih se je skupina razvijala in pomlajevala svoje članstvo. Mažoretno korakanje se je čedalje bolj prepletalo s plesnimi, akrobatski in gimnastični elementi in preraščalo v sodobno

športno disciplino: twirling. Danes lahko rečemo, da se je iz desklanskih mažoret razvil klub, ki je prepoznaven v domači občini, saj združuje dekleta prav iz vseh njenih koncev. Prav tako je klub zelo dejaven v slovenskem prostoru, kjer dosega odlične rezultate na državnih prvenstvih, vse bolj pa nas poznajo tudi na evropskih tekmovanjih.

Skozi ves razvoj kluba

Prireditev, ki jo je oblikovalo 60 domačih twirlerk in 25 twirlerk iz prijateljskega Twirling kluba Piran, je napolnila športno dvorano v Kanalu. Po pozdravnem nagovoru

župana **Andreja Maffija** so se nastopi deklet prepletali iz enega v drugega, od najmlajših do najstarejših twirlerk. Dekleta so svoje znanje prikazale na spektakularen in igriv način. Samo prireditev so popestrile twirlerke, ki so praznovale deset let svojega udejstvovanja, in skupina petih bratov twirlerk, ki so se preizkusili v vihtenju twirling palice. Lepo je bilo po treh letih videti nastop štirih najstarejših članic, ki se sicer ukvarjajo le še s trenerstvom. V uri in pol trajajočem programu je bil prikazan celoten razvoj kluba.

Praznovanje se je nadaljevalo v telovadnici v Desklah, kjer so **Tina Kogoj**, **Monika Mauri**, **Urška Ko-**

delja, **Julita Gabrijelčič**, **Kaja Berlot**, **Veronika Kravos**, **Julija Ipavec**, **Danijela Pavlica** in **Meta Jakopič** za 10 let in **Ana Kašček** za 15 let aktivnega delovanja v dar prejele verižico s simboličnim obekom - twirling palico. Za 15 letno delovanje v klubu so prejele priznanja tudi **Nika Kobal**, **Nena Štendler**, **Tina Maffi**, **Suzana Šuligoj** in **Nika Bratuž**. Vse članice kluba pa so bile nagrajene z novimi torbami in s klubskim koledarjem, ki ga je oblikovala **Nika Bratuž**. Vsem dekletom in njihovim trenerkam želimo še veliko športnih užitkov ter uspešno nadaljevanje po twirlerko uhojeni poti.

Pri Medveščkovih Velika družina, velika sreča

Medveščkovi iz Krstenice so ena številnejših družin v kanalski občini. Mami Janji in očetu Davorinu družbo dela pet nadobudnežev – trije šolarji, dveinpolletna navihanka Nika in dojenčica Tjaša. Starša številčne družine nista nikoli načrtovala, a sta vsakega otroka z veseljem sprejela.

Piše in slike: Nataša Bucik Ozebek

Letos se je do konca novembra v kanalski občini rodilo 55 otrok

Za praznike najraje skupaj doma

Najstarejša je **Klementina**, hodi v osmi razred, je navdušena glasbenica, športnica, članica Twirling kluba Deskle.

"Lansko šolsko leto smo bile z našim domačim klubom iz Deskel druge v Sloveniji, lani sem se prvič poskusila tudi v samostojnem nastopu in dosegla peto mesto," uspehe naniza Klementina. Rada piše tudi pesmi, mama pa doda, da je

in previjati, po maminih opažanjih pa zaenkrat kaže predvsem glasbene gene. Najmlajša **Tjaša** se je rodila septembra. Naš pogovor je pridno prespala v vozičku, fotografiranja pa nikakor ni hotela zamuditi.

Nekako shajajo

Oče **Davorin** dela v Salonitu Anhovo, mama **Janja** je znan obraz, zaj

na pomoč. Najbolj "noro obdobje" pri hiši je ob zaključku šolskega leta in v veselem decembru.

"Takrat nastopov, prireditev, koncertov in zaključnih srečanj kar noče biti konec," pojasnjuje mama in dodaja, da ta obdobja od njih zahtevajo največ usklajevanja in organizacije.

"Vsak otrok s seboj prinese določene skrbi in obveznosti, pa tudi srečo in veselje," pove oče Davorin in dodaja, da "v vsakem otroku odkrivamo nekaj novega in vsak je nekaj posebnega. Seveda se z večanjem družine pojavljajo tudi stroški, ampak ob spoznanju, da vlagamo v našo prihodnost, ne gledamo nanje kot na največji problem. Otroku je potrebno nuditi marsikaj, ampak ni vse v materialnih dobrinah."

Mama Janja doda, da poskušajo živeti racionalno in k temu navajajo tudi otroke.

"Smo pa dokaz, da lahko tako številčna družina preživi tudi s povprečno plačo," še pristavi Janja.

Mamina posebna novoletna želja

Praznikov se veselijo, najraje jih praznujejo doma.

"Za začetek smo naredili adventni venček," se pohvalijo otroci. Jaslice in božično drevesce bodo letos postavljali najstarejši trije, Nika bo poskrbela, da se bodo ovčke pridno pasle.

"Za božič smo najraje doma v miru, k polnočnici gremo na Gorenje Polje, ker je bolj zgodaj, da lahko gredo tudi otroci," pravi Janja. Z

Klementina in Nika

Davorinom pa si tudi silvestrovega ne predstavljata drugače kot doma na toplem z otroki.

Njihova skupna novoletna želja je, da bi bili zdravi. Otroci pa si želijo tudi domače živali. Damjan bi psička, Matej prašička, Klementina pa konja, a mama pravi, da ob vseh obveznostih še ni čas za tovrstno "širitev družine". Janja pa ima tudi čisto posebno željo, ki pa ji je najbrž vsi trije dobri možje skupaj ne bodo mogli uresničiti: "Želim si, da bi država sprejela tak zakon, da bi lahko mame z več otroki ostale doma in ob tem ne bi bile ob dohodek."

Prihodnje leto bo namreč morala nazaj v službo, a kot pravi, bo probleme reševala sproti.

"Če se zaprejo vrata, se nekje drugje odpre okno," podkrepi svoj optimističen pogled na svet.

Foto: Družinski arhiv

Nika ima rada glasbo

zaradi vseh obveznosti v twirling klubu in glasbeni šoli zelo malo doma. Tretješolec **Matej** bo karateist. Sedaj je šele na začetku, a brez obotavljanja pove, da je cilj črni pas. **Damjan**, ki obiskuje peti razred, je knjižni molj in prisega na znanost. Rad prebira pustolovske knjige, leksikone in enciklopedije, preizkusil se je tudi pri gasilcih. "Ko bom velik bom znanstvenik," je odločen Damjan. Dveinpolletna **Nika** mami doma pomaga kuhati

Damjan (desno) in Matej

dela na pošti v Ročinju, trenutno pa doma na porodniškem dopustu skrbi za najmlajši Niko in Tjašo. "Ne vem kako nam uspeva vse skupaj uskladiti, ampak nekako gre," pravi Janja, Davorin pa jo dopolni, da je najtežje otroke razvoziti po vseh krožkih in obveznostih, zato sta hvaležna sorodnikom, ki jima pri tem večkrat priskočijo

Foto: Družinski arhiv

Fanta pomagata pri varstvu

OŠ Deskle

Adrenalinski park

V ponedeljek, 13. 10. 2010, smo učenci višjih razredov OŠ Deskle obiskali adrenalinski park v Bohinju. Do Bohinjske Bistrice smo se odpeljali z vlakom, tam pa nas je pričakal avtobus, ki nas je odpeljal do adrenalinskega parka.

V parku smo najprej spoznali voditelje in se seznanili s pravili. Nato so nas razdelili v več skupin in odpravili smo se na različne adrenalinske točke. Sami smo se odločili, na kateri točki se bomo preizkusili in na kateri ne. Joj, kako nas je bilo na začetku strah! No, najpogumnejši so preizkusili vse vaje in se na orjaški gugalnici spustili z najvišje točke.

Mislím, da so bili vsi šolarji, ki so bili v parku, zelo pogumni, saj se veliko obiskovalcev ustraši. Domov smo se vrnili v popoldanskem času polni adrenalina in novih dogodivščin.

Miha Č., 8. a

Mladi planinci v desklah

V soboto, 6. 11. 2010, je OŠ Deskle gostila mlade planince, ki so se udeležili 22. regijskega tekmovanja Mladina in gore. Dan se je začel s pesmijo, kot se za planince tudi spodobi, nato pa je sledilo reševanje testov. Tekmovalo je 12 ekip, med njimi tudi dve ekipi iz Deskel - našo šolo sta predstavljali ekipi Planinske srake (Lara M., Tjaša M., Aljaž M. in Luža A.) in Strgane kalcete (Nika K., Alenka M., Hana G. in Mirko B.). OŠ Deskle na tem tekmovanju sodeluje že 7, žal pa se letos učencem ni uspelo uvrstiti na državno tekmovanje. Ampak poguma in vztrajnosti imamo učenci in mentorica Darja Djordjevič dovolj, tako da bomo zagotovo tekmovali tudi drugo leto.

Lara M. in Tjaša M., 7. a

Mladina in gore

V soboto, 6. novembra, je na OŠ Deskle potekalo 22. regijsko tekmovanje Mladina in gore. Tekmovanja se je udeležilo 12 ekip iz severnoprimorske in notranjske regije. Namen tekmovanja je druženje mladih planincev in preizkušanje v znanju, ki si ga pridobivajo na taborih in v planinski šoli. Ob prihodu so mladim zaželeli uspeha na tekmovanju in dobrega počutja v kraju župan Andrej Maffi, ravnatelj Osnovne šole Deskle Vojko Simčič in načelnik mladinskega oddelka Zvone Lazar. Sledil je prisrčen kulturni program, s katerim so nastopajoči želeli pričarati lepote gorskega sveta, kjer sonce zgodaj vstaja, diši po žgancih in kislem mleku, pa tudi ljubezni tam ne manjka. Žal nam vreme ni bilo naklonjeno in jim nismo mogli razkazati okolice našega kraja.

Po ogledu filma je sledila razglasitev rezultatov. Na državno tekmovanje so se uvrstile tri ekipe. Najuspešnejši so bili planinci iz Idrije.

DD

Planinski tabor

Tudi letos se je 45 mladih planincev iz Osnovne šole Deskle in Kanal odpravilo na dvodnevni planinski tabor na Soriško planino. Lepo se je bilo ponovno družiti. Prevladovalo je pravo planinsko vzdušje z veliko dobre volje, kjer ni manjkalo pesmi in smeha. Večer smo si popestrili z ogledom slik z naših potepanj po hribih in s planinsko tombolo.

Zjutraj smo se žal prebudili v megleno jutro, zato smo morali program prilagoditi. Obiskali so nas gorski reševalci iz Podbrda. Seznanili so nas z varno hojo in prikazali reševanje v gorah. Z zanimanjem smo jim prisluhnili. Veseli so bili, da smo jih povabili medse, saj tako ozaveščanje mladih pripomore tudi k manjšanju nesreč v gorah. Ker se je vreme nekoliko izboljšalo, smo se pripravili za pohod na Lajnar. V strnjeni koloni smo se povzpeli proti vrhu, kjer smo ob poti videli tudi ostanke repalske meje. Tabor nam bo ostal v spominu tudi po dobrem planinskem čaju. Skrbnik nam ga je kuhal iz ta pravih planinskih rož.

Število mladih, ki obiščejo tabor, narašča iz leta v leto. To nam pove, da si želijo nekoliko drugače preživljati prosti čas. Lepo jim je v gorskem svetu, radi hodijo, se družijo, spoznavajo kaj novega in se tudi kaj naučijo. Še posebej so zanimive noči, kjer je veliko šepetanja, pripovedovanja in družabnih iger.

DD

Svetovni dan hrane

Svetovni dan hrane praznujemo 16. oktobra, ker je bila na ta dan leta 1945 v okviru Združenih narodov ustanovljena svetovna organizacija za hrano in kmetijstvo FAO (Food and Agriculture Organization). Na naši šoli smo svetovni dan hrane obeležili z degustacijo mlečnih in žitnih izdelkov, ki so jo v avli šole pripravili predstavniki Krepkega, Planike in Peciva. Učenci smo lahko poskusili različne jogurte in kefirje, skuto, kislo mleko, sirotko, na voljo pa je bilo tudi več vrst kruha. Degustacija nam je bila zelo

všeč, poleg tega pa smo spoznali, da so lahko zdravi izdelki tudi okusni.

Veronika in Ana T., 8. a

Naravoslovni dan

Konec septembra smo imeli učenci 6., 7. in 8. razreda na šoli naravoslovni dan. Sedmošolce je zdravstvena služba podučila o alkoholu, aknah in koži. Prvi dve uri smo se pogovarjali o alkoholu. Prebrali so nam nekaj resničnih in poučnih zgodb, poleg tega smo reševali tudi vaje na listih. Ugotovili smo, da je skoraj ves alkohol iz sadja ter škodljiv našemu telesu. Nekateri ljudje pijejo samo, da se lahko bahajo. Tudi o koži smo spregovorili nekaj besed. Koža je naš največji organ, treba jo je negovati in varovati pred različnimi opeklinami ali sončnimi žarki. Poleg tega je boljše, da ne uporabljamo antiperspirantov, saj zavirajo potenje, kar pa ni dobro za našo kožo. Prepričana sem, da je dan hitro minil tudi šestošolcem in osmošolcem, ki so se pogovarjali o spolnosti, kajenju in drogah.

Tjaša M., 7. a

Otrok - policist za en dan

V okviru projekta Otrok - policist za en dan so 15. oktobra 2010 šestošolci iz OŠ Kanal, OŠ Deskle in OŠ Dobrovo preživeli zanimiv in poučen dan z novogoriškimi policisti in se prelevili v policiste.

Sarah Šavli

Naravoslovni dan

V četrtek, dne 21.10.2010, smo imeli naravoslovni dan. Z avtobusom smo se učenci sedmih razredov s spremstvom učiteljic odpeljali na Vrhniko.

Najprej smo se ustavili v muzeju Bistra. Ta je v nekdanjem grajskem kompleksu. Ime je dobil po bistri vodi, ki teče po kraških tleh. V njem hranijo tehniško dediščino, ki je povezana z razvojem obrti in industrije ne slovenskem.

Vodička nam je najprej pokazala naprave na vodni pogon. Venecialko ali žago, na kateri so žagali deske in plohe. Ta še danes deluje. Videli smo še furnirnico, za žaganje furnirnih listov.

Nato nas je odpeljala na gozdarski oddelek. Predstavila nam je pomen gozda, manj znane drevesne vrste in živali, ki tu živijo. S pomočjo slik in maket nam je razložila, kako v gozdu poteka prehranjevalna veriga. Meni je bilo najbolj zanimivo gozdarstvo kot gospodarska dejavnost. Klavžarstvo, to je tehnika spravila lesa po vodi, oglarstvo, fužinarstvo in steklarstvo.

Od tu nas je pot vodila na lesarski oddelek. Ogledali smo si izdelke tesarjev: kozolce, športni stadion Stožice, mostove, stolpe in plovila. Iz tesarstva se je razvilo mizarstvo, ki je najbolj razširjena lesna obrt. Sem spada stavbno in bivalno pohištvo. Videli smo še kolarske in sodarske izdelke.

V lovskem muzeju smo si ogledali divjad, prikazano v njihovih naravnih okoljih. Veliko smo izvedeli o ogroženih živalskih vrstah ter lovu nekoč. Največja površina je v muzeju namenjena prometnemu oddelku. Tu so razstavljeni stari avtomobili, motorna kolesa in kolesa. Med limuzinami je tudi 15 Titovih – nekdanjega jugoslovanskega predsednika, zato žal tu fotoaparata nismo smeli uporabljati.

Na poti domov smo se ustavili še na ekološkem odlagališču smeti na Vrhniki. Gospod Pevc nam je razložil, kako se pravilno ločuje odpadke in posledice, če tega ne počnemo. Opozoril nas je na izdelke, ki škodujejo našemu zdravju in okolju. Rad je odgovoril na vsa naša zastavljena vprašanja.

Ta dan smo se naučili veliko koristnega, kar je dobra popotnica za življenje. Želim si še več podobnih naravoslovnih dni.

Manja Bezjak 7. b

OŠ Kanal

Seznani smo se z novimi glasbili

V sredo, 20.10.2010 smo imeli 6. učno uro predstavitev glasbil.

Glasbenika Samo in Andrej, ki potujeta po svetu in zbirata razna glasbila, sta nam predstavila glasbo po svetu. Slišali smo od afriške do indijske glasbe, zraven pa še drugo, sodobnejšo glasbo.

Njuna glasbila so bila predvsem iz naravnih materialov: lesa, živalske kože, rastlinskih vlaken in buče, ki je bila trda kot les. Strune, ki so bile nekoč iz črevesja, je danes nadomestil laks, žebliji in kovice pa so iz železa. Uporabljeni so bili tudi predmeti iz vsakdanjega življenja, npr. lonec.

Potem smo s pomočjo Sama in Andreja iz slamic izdelali pihala – nekakšne flavtice. S škarjami smo vrhnji del urezali v konico, da je

zvenel, potem pa nam je Andrej z vžigalnikom naredil luknje in tako smo dobili štiri tone.

Ob koncu sta nam dovolila, da tudi mi igramo na glasbila, nekateri pa so se opogumili in šli celo dirigirat.

Pri tej uri smo se marsičesa naučili. Bilo je zanimivo, zato mi bo to za vedno ostalo v spominu.

Jumicar

Vozili smo se z avtomobilčki. Vsem je bilo zelo zabavno. Ponosni smo bili, ker smo na koncu dobili Jumicarjev vozniki izpit.

Urška Lango, 5. a

Gasilci na obisku

Zjutraj, 21. oktobra 2010, so nas presenetili gasilci iz Nove Gorice. Razkazali so nam gasilsko opremo. Imajo vse, kar potrebujejo za gašenje požara in reševanje pri prometnih nesrečah. Povedali so nam, da ne smemo tikati aparatov za gašenje in pokazali, kakšen dim se spusti, ko sprožimo aparat. Zelo se je kadilo. Tudi učiteljica je poskusila. En gasilec je želel pogasiti ogenj z vodo, ampak ogenj se je dvignil. Bilo je lepo opazovat gašenje. Rad bi, da bi še kdaj prišli.

Klemen Vogrič, 3. b

Gasilci so nas obiskali na igrišču. Pokazali so razna orodja, ki jih potrebujejo pri delu. Pokazali so tudi en postopek, kako gasijo požar. Naša učiteljica je tudi gasila požar. Bilo mi je zelo všeč.

Maja Kovačič, 3. a

Japonci preglasili zagon ČHE Avče

Moške roke in že stoji! V Gorenji vasi.

Ko kerlci vrtijo, po Kalu jo škropijo

Prijaznost brez meja, to je Vesna

Na pragu 111. let, od Tinice smo moral' slovo vzet

Vsak osel že igra nogomet. V Levpi.

Velika moča, popenila je Soča ...

Že 19. leto leteli v bistro vodo

Vstali Kristus za uteho tej dolini

Prvi šolski dan - posladkan. V Kalu.

Mladi na mreži zavzeli tron slovenski

27° TROFEO INTERNACIONALE DE DANSA Hip-hop za starost, s Tinami mladost

Čez soške "brzice" ... Juhu, počitnice!

Hišca ob cest' stoji za vse v Levpi

V znamenje speto in razodeto

Iskrivo, igrivo, otročje lahko,

Nekaj križev manj, vse štiri hkrati bi zavrtil - župan!

Twirling v Desklah je doma, 15 let se že ne dá

Akademik in ministrica živahna na Kogoja mislita

Barvito, dejavno,
Prepirljivo ...
Za vsakega, za vse.
Za lepše.

Razglednica iz Kala

Etnološko-zabavne prireditve in "Na zdravje!"

Turistična društva iz Kala nad Kanalom, Lokovca in Banjšic ne povezuje samo sorazmerno visoka nadmorska višina, temveč tudi sodelovanje na različnih področjih.

Piše: Alenka Hvala

Banjškarji s praznično košnjo v svet

Začetki segajo leta nazaj, v čas, ko nobeno od naših društev še ni delovalo. Oboje - način življenja in gibanje, omejeno na našo planoto - je v preteklosti kar klicalo po tem, da so se ljudje iz naših krajev med seboj družili v "dobrem in slabem", si pomagali in si izmenjevali izkušnje.

Ko so Banjškarji pred osemindvajsetimi leti začeli s svojim praznikom košnje so vabilo k sodelovanju naslovili tudi na sosednje krajevne skupnosti in tako Kal nad Kanalom kot Lokovec nista mogla reči ne. Tradicionalno prispevata svoje vozove, ki sodelujejo v sprevedu v okviru etnološko-zabavne prireditve, ki že dolgo presega lokalni značaj in je postala prepoznavna v širšem prostoru.

Etnološke podlage sodelovanja

Sodelovanje Kala nad Kanalom in Lokovca pa ima poudarek predvsem na etnoloških elementih. Prva večja izkušnja je bila pri zbiranju gradiva za razstavo „Dekleta pripravljajo balo“, ki je bila postavljena na podlagi pripovedi ljudi in je opisovala čas, ko so se dekleta iz naših krajev pripravljala na poroko. Sledil je še prispevek k razstavi "Oblačilna kultura na Banjški in Trnovski planoti" v okviru projekta

Ljudem. Strokovno pomoč sta nam pri tem nudili mag. Inga Miklavčič Brezigar iz Goriškega muzeja in dr. Marija Makarovič, ena največjih poznavalk področja oblačilne kulture pri nas.

Nazdravljali po Banjški planoti ...

Preteklo sodelovanje je botrovalo želji, da bi se Banjška planota predstavila širši javnosti, zato je bilo dobrodošlo vabilo k sodelovanju pri snemanju oddaje "Na zdravje". Po naši planoti je gledalce TV Slovenija popeljala kelnarca Darja iz Kala nad Kanalom. V svojem drugem "jaz" pa se je kot Ana-liza

Razstava o dekliških balah

Kalani predstavili širni Sloveniji ekološki motor

uspešno postavila ob bok voditeljema Jasni Kuljaj in Boštjanu Romihu.

Celotna oddaja je izzvenela v znamenju praznika košnje in izdelovanja svitkov, predstavljeni so bili lokovski kovači ter pusti iz Grgarskih Raven in Bat. Ker pa se v tem času krizi ni mogoče izogniti, smo Kalani s seboj pripeljali ekološki motor domače proizvodnje, ki je bil zaradi vseh natančno izdelanih detajlov deležen velikega zanimanja. Predvsem pa ne gre zanemariti dejstva, da za pogon ne potrebuje

števil življenju lokalnih skupnosti, nadaljevalo pa se je s čisto našo, domačo in necenzurirano oddajo „Na zdravje“. Vsi trije moderatorji in njihovi gostje so še enkrat v živo dokazali, da imajo nešteto talentov. Ansambel Modri val je prispeval svoj pečat k dobremu razpoloženju.

Za družabnost na planoti

K domači kulinariki in pecivu sodi tudi vino. In čeprav naša planota ne spada med vinorodne se spodo-

Veselje in dobrote z Banjške planote

substanc, ki onesnažujejo okolje. Da so v naših krajih doma dobri pevci so se lahko gledalci prepričali, ko je zborček iz Kala nad Kanalom ob zaključku oddaje zapel Pod rožnato planino.

... a ne brez sv. Martina

Ker je želja vseh treh društev, da bi v prihodnje svoje sodelovanje še poglobila, smo se odločili, da za začetek letos prvič tudi v živo nazdravimo. In ni lepše priložnosti za to kot praznik sv. Martina. Zato smo se v velikem številu zbrali na družabnem srečanju "z vsebino". Za uvod je bila predstavljena društvena dejavnost in pomen dru-

bi, da se žlahtno kapljico krsti s primernim obredom. Ko je zadisalo še po pečenem kostanju je bila slika popolna.

Ugotovili smo, da si imamo Kalani, Lokovčani in Banjškarji veliko za povedati, da je še vedno dobrodošlo izmenjevanje izkušenj, da je prijetno druženje „hrana za dušo“, da ..., pa čeprav nismo več omejeni le na gibanje po naši planoti.

Letos smo se srečali na Banjšicah, štafeto si bomo v naslednjih letih podajali. Le Kalani moramo do takrat, ko bomo gostili tako veliko množico naših prijateljev, najti še ustrezen prostor.

Diamantni jubilej

Bogomir Čuk, rojen 2. 11. 1924 v Ročinju, in **Doroteja Čuk**, rojena **Gerbec**, 12.10.1929 v Ročinju, sta 25. septembra letos praznovala diamantno poroko. Zakonsko zvezo sta sklenila pred šestdesetimi leti, 23. 9. 1950, v Kanalu. Diamantno poroko sta obnovila pred matičarko mag. **Tanjo Kralj** in županom občine Kanal ob Soči **Andrejem Maffijem**.

Zbrani okoli slavljencev so jima nazdravili z obilico iskrenih čestitk.

Tekst: Bogdana Kos

Foto: Martin Kos

Naj nevladna organizacija 2010 Ljudje izbrali PD "Soča" Kanal

Od 19. julija do 8. avgusta 2010 je v organizaciji Regionalnega stičišča BiT Planota potekalo glasovanje za NAJ NeVladno Organizacijo po izboru javnosti za območje Goriške statistične regije (v upravnih enotah Ajdovščina, Idrija, Nova Gorica in Tolmin). Z namenom promocije prostovoljstva in nevladnih organizacij so ljudje z glasovanjem izbrali za vsako upravno enoto NAJ nevladno organizacijo (NVO).

Piše: Milica Zimic, PD "Soča"

2. oktobra 2010 je bil v Ajdovščini 1. festival nevladnih organizacij Goriške statistične regije, kjer so

Prosvetno društvo "Soča" Kanal razglasili za najboljšo nevladno organizacijo na območju Upravne

Foto: Fundacija BiT Planota

Dobitniki priznanj iz izbranih nevladnih organizacij

enote Nova Gorica v letu 2010. NVO imajo nekatere skupne značilnosti in sicer: neodvisnost (predvsem od države in političnih strank), neprofitnost, prostovoljnost, multifunkcionalnost in inovacijski potencial. V Sloveniji deluje okoli 23.000 nevladnih organizacij, med katerimi prevladujejo društva, sledijo zavodi, ustanove, civilne iniciative itd.

Alternativa državi in trgu

Nepravno gledano predstavljajo NV O družbeni prostor, ki se razprostira med državo, trgov in različnimi oblikami družbenih skupnosti. Poleg tega, da NVO predstavljajo alternativo in korekturo državi, predstavljajo alternativo in korekturo tudi tržnim organizacijam. NVO sestavljajo nevladni sektor, ki ga nekateri imenujejo tudi tretji sektor ali civilna družba. Člani NVO opravljajo tako vsaj dve pomembni funkciji: zagovorniško in storitveno. Ob tem, da predstavljajo eno od oblik sodelovanja državljanov pri upravljanju države in družbe, pa so tudi pomemben izvajalec javno koristnih storitev na različnih področjih, npr. kulture, športa, zdravja, sociale, okolja itd. V občini lahko na lokalni ravni NVO aktivno sodelujejo pri oblikovanju raznovrstnih politik, ker člani NVO povečini dobro poznajo področja, na katerih delujejo, in tako pri sprejemanju odločitev lahko vnašajo pogled nevladnega sektorja. S tem

pripomorejo k dvigu kakovosti življenja občanov, saj lahko verodostojno zastopajo poglede različnih ciljnih skupin.

Za dialog med občinami in NVO

V okviru festivala NVO je v Ajdovščini potekala zelo dobro obiskana okrogla miza na temo sodelovanja NVO z občinami. Ob tem so predstavili tudi pobudo Moja družba, Kodeks dobrih praks vključevanja civilne družbe v procese odločanja Sveta Evrope in dobre prakse nevladnega sektorja na Poljskem. Na okrogli mizi so sodelovali predstavniki Ministrstva za javno upravo RS, predstavniki Centra za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij RS, predstavniki občin Ajdovščina, Idrija in Kanal ob Soči, načelnica UE Nova Gorica in predstavniki NVO – povečini predsedniki različnih društev. Zaključki razprave na okrogli mizi so pokazali, da bo v prihodnje nujno potrebno vzpostaviti trajnostni demokratični dialog med občino in NVO.

Prav povezanost s skupnostjo in ljudmi predstavlja velik demokratični potencial, ki ga imajo NVO, in to bo potrebno v prihodnje spremeniti z vrsto podpornih storitev NVO. Občine bodo morale v bodoče upoštevati Kodeks dobrih praks vključevanja civilne družbe v procese odločanja, ki je bil kot referenčni dokument potrjen pri Svetu Evrope oktobra 2009.

NEVSAKDANJE

Komunalni delavec na kanalski občini **Igor Markočič** iz Kanala se je "dokopal" do dežnikarice velikanke. Kje jo je našel, nam ni zaupal, saj se boji, da bi potem kdo zanj lahko zahteval "avtorske pravice".

Glej jo, križano melono! Zrasla je na vrtu **Ivota Koširja** iz Gorenje vasi. Seme je pred leti kupil v italijanskem sosesstvu in zna biti, da je vmes posegel črnobilski prah. Na prvi pogled ni prav nič podobna meloni, ma tudi na drugi ne.

Tekst in sliki: Lora Zimic

I. Markočič ob dežnikarici

I. Košir z melono

Iz VDC Nova Gorica Izlet v Kanal

Varstveno delovnem centru Nova Gorica, enota Solkan, smo v začetku junija organizirali izlet v Kanal. Razdelili smo se v dve skupini – žensko in moško. Zelo smo bili veseli, ker smo se na izlet odpravili z vlakom, saj se z njim ne peljemo prav pogosto. Med vožnjo, ki je trajala le dvajset minut, smo skozi okna opazovali pokrajino in našo prelepo reko Sočo.

Piše in slike: Irena Martinuč

Preden so odšli spoznavat staro jedro Kanala

V Kanalu smo si najprej ogledali tamkajšnje župnijsko cerkev Marije Vnebovzete. Tam nas je pričakal in nas toplo sprejel gospod župnik **Robert Ušaj**. Predstavil nam je zgodovino cerkve, razložil, kaj predstavljajo slike na steklu za oltarjem, povedal nekaj o mostu čez reko Sočo ter še nekatere druge zanimivosti. Preden smo cerkev zapustili, smo vsi skupaj zapeli pesem "Lepa si lepa roža Marija".

Naslednji postanek smo imeli v župnišču, v novi kapeli, ki jo krasi veličasten mozaik vstalega Jezusa Kristusa. Izdelali so ga umetniki pod vodstvom patra **Marka Rupnika**. Mozaik nas je očaral s svojo

velikostjo in lepoto. Česa takega mnogi od nas nismo še nikoli videli. Sestavljen je iz natančno oblikovanih oglatih kamenčkov, različnih velikosti in barv. Prevladuje zlata. Gospod župnik nam je zelo lepo razložil, kako je mozaik nastajal. Uporabljeni so bili različni materiali, tudi kamenje, ki so ga nabrali ob reki Soči. Vzorce nekaterih kamenčkov smo lahko tudi otipali. Gospod župnik nam je odprl tudi tabernakelj. Preden smo župnišče zapustili, smo se vsi skupaj pred mozaikom še fotografirali.

Potepanje po Kanalu smo nadaljevali z ogledom pustnih mask, ki izvirajo iz območja Liga. V svoji

delavnici, ki je hkrati tudi razstaveni prostor, nas je sprejel **Branko Znidarčič**. Zelo zavzeto nam je predstavil zgodovino teh mask ter pokazal, kako iz pločevine s pomočjo različnih kladiv masko oblikuje in kaj je potrebno še postoriti, da dobi svojo končno podobo. Maske in kostumi so nam bili zelo zanimivi. Predstavljajo različne človeške in živalske like. Nekatero med njimi so se nam zdele prav malo strašljive.

Nato smo odšli še v Turistično informacijski center, kjer smo srečali prijazno gospo **Loro**. V spomin na obisk pri njih je vsak dobil v dar kemični svinčnik in obesek za ključke. Lora nas je popeljala še skozi stari del kraja. Ustavili smo se na Kontradi, majhnem trgu, kjer je v poletnem času kar nekaj kulturnih prireditev.

Že nekoliko utrujeni smo si v slaščičarni ob reki Soči privoščili kavo, sladole ali sok. Odpočili smo se in poklepetali o pravkar doživitem. Naš dopoldan v Kanalu smo zaključili s slastnim kosilom v Gostišču

Križnič. Do odhoda vlaka smo imeli še ravno dovolj časa, da smo našim domačim in prijateljem napisali razglednice.

Polni lepih vtisov in hvaležni, da smo imeli priložnost spoznati tako prijazne in preproste gostitelje, smo se že nekoliko utrujeni vračali proti našemu staremu, dobremu Solkanu.

Udeleženci izletov

Med liškimi maskami

V kapeli pod mozaikom vstalega Kristusa

Otroci otrokom za Kal Knjige za vrtec in podružnično šolo

V tednu otroka, ki je bil posvečen Medijem za bogatejše otroštvo, smo se učenci šolske skupnosti ter mladi knjižničarji odločili, da bomo na Osnovni šoli Kanal zbirali knjige za vrtec in podružnično šolo v Kalu, ki ponovno delujeta. Odziv je bil zelo velik. Učenci so s pomočjo svojih učiteljic in staršev zbrali 216 knjig in 16 revij. Največ knjig so zbrali učenci 3. a oddelka in sicer 78 knjig. Sledili so jim učenci 5. a s 64 knjigami. Cestitamo!

V tednu otroka je tudi šola podarila vsem oddelkom od 1. do 4. razreda ter oddelkom podaljšanega bivanja komplekte različnih žog, da si bodo z njimi popestrili šolske

dneve.

Učenci šolske skupnosti ter mladi knjižničarji smo se v petek, 12. novembra 2010, odpeljali v Kal, kjer smo slovesno predali zbrane knjige otrokom in učiteljicam. V Kalu so nas toplo sprejeli in nam pripravili krajši program. Knjig so bili zelo veseli in kar takoj so začeli z listanjem. V zahvalo so nam podarili manjšo ročno izdelano sliko, ki bo visela v naši šolski knjižnici.

Vračali smo se zadovoljni in z občutkom, da smo naredili dobro in koristno delo.

Tekst: Učenci in mladi knjižničarji

Večnamenski objekt v Levpi Čakajoč(i) na uporabno dovoljenje

Leto je naokoli in če se ozremo najprej na naše lanske želje in cilje, ki smo jih zapisali v lanski praznični izdaji časopisa Most, ugotovimo, da bodo podobni tudi letos. Naj pred našimi letošnjimi željami in cilji najprej na kratko povzamemo dogajanje v društvu od septembra.

Tekst in sliki: Mojca Perkon, ŠKTD Levpa

S potepanja po Dolenjski

V Športno-kulturno-turističnem društvu (ŠKTD) Levpa smo imeli tudi september volilno obarvan. Društvo je 18. 9. 2010 pripravilo izredni občni zbor, na katerem se je ponovno volilo predsednika ŠKTD Levpa. Prijavljena kandidata

sta bila **Miran Jug** in **Aleksander Štrukelj**, ki sta na zboru predstavila svoja programa in videnji razvoja društva ob morebitni izvolitvi. Novoizvoljeni predsednik ŠKTD Levpa je postal Aleksander Štrukelj, ki je hkrati tudi stari in novoizvolje-

ni predsednik Krajevne skupnosti Levpa.

V večnamenskem objektu je bil 5. oktobra tudi zbor krajanov. Predsednik KS Aleksander Štrukelj je v svojem govoru izrazil zadovoljstvo, da imata KS in ŠKTD Levpa večji prostor za večje skupine ljudi in za potrebe svojega delovanja. Ob tem se je zahvalil Miranu Jugu, ki se je podal na trnovo pot graditve objekta, ter županu **Andreju Maffiju** in svetniku **Ivanu Humarju**, ker jim je s skupnimi močmi v njihovem prejšnjem mandatu uspela pridobitev - za ta kraj prepotreben večnamenski objekt. O tem sta spregovorila nekaj besed tudi župan in **Rosana Ščančar**. Župan Maffi je s seboj prinesel tudi osnutek pogodbe o upravljanju in lastništvu objekta, za kar si društvo prizadeva že lep čas oziroma za kar se je dve leti boril prejšnji predsednik društva Jug.

Predsednik krajevne skupnosti Štrukelj še meni, da bi bilo lepo na zboru krajanov podeliti tudi kakšno priznanje, in pričakuje, da se bo to zgodilo v dvorani objekta ob njegovem odprtju.

To je bila lanskoletna želja članic in članov ŠKT društva Levpa. Morda pa se bo v času hitrih sprememb objekt uradno odprl že letos in bo v njem mogoče tudi že skupno silvestrovanje ... V prihodnje

ga vsekakor čaka še dokončanje opremljanja prostorov, dušo pa je letos na pogostih sestankovanjih že nekako pridobil. Želja novoizvoljenega predsednika je tudi, da bi se v njem počutili bolj sproščeno. Zato so člani v želji po sprostitev in tudi zasluženem odšli na dva enodnevna izleta: v začetku oktobra na Oktoberfest, v začetku novembra pa na Dolenjsko.

ŠKTD Levpa vošči vsem občanom in občanom veselja, zdravja in radosti polne praznike ter vse najlepše v 2011!

Čestitke novemu predsedniku društva

Praznik kostanja v Ligu Ob dežju in lokalnih volitvah

Deževni oktober in lokalne volitve na dan, ki je bil rezerviran za praznik kostanja, nista mogla preprečiti Turističnemu društvu "Kolovrat" Lig priprave in izvedbe 41. praznika kostanja.

Piše: Metoda Humar

Praznik smo preložili na 16. in 17. oktober 2010. V soboto smo v prostorih nekdanje osnovne šole v Ligu odprli razstavi slik naše rojakinje **Ida Kocijančič** in skulptur iz testa domačinke **Vilme Velušček**. Po tem slavnostnem dogodku je Vokalna skupina Liška dekleta, ki deluje v okviru TD "Kolovrat" Lig, izvedla koncert ob desetletnici prepevanja.

V dvorani dišalo po kostanju

Vsakoletni praznik kostanja pa smo tokrat zaradi dežja predstavili v dvorano. Vonj po kostanju je privabil lepo število obiskovalcev, zato smo se organizatorji odločili, da izpeljemo program v celoti. V praznovanje nas je uvedla Folklorna skupina iz Bovca, sledila ji je Teta Tončka (Jakob Polajžer iz Slovenija ima talent) s pripovedovanjem svojih

prigod, kar nas je dodobra nasmejalo in sprostilo.

Tradicionalna tombola je razveselila obiskovalce s številnimi dobitki. Poleg tega pa seveda ni manjkala ponudba surovega in pečenega kostanja s kmetij Kodermac in Gerbec. Pridne gospodinje pri Gerbčevih so napekle tudi veliko različnega kostanjevega peciva.

Brez ponudbe marijacejskega kolača tudi ne bi bil praznik prvi. Z zbirko starih koles se je predstavil **Luciano Kos** iz Ceda da, za moški del publike pa je bila najbolj zanimiva predstavitev traktorjev ponudnika iz Kranja.

Dvorano so zvečer napolnili pleša željni obiskovalci, ki so se pozno v noč vrteli ob zvokih in odličnih mladih glasovih ansambla Modrijani.

Foto: B. Bizjak

Ida Kocijančič pred razstavljenimi deli

Večnamenski objekt v Levpi Čakajoč(i) na uporabno dovoljenje

Leto je naokoli in če se ozremo najprej na naše lanske želje in cilje, ki smo jih zapisali v lanski praznični izdaji časopisa Most, ugotovimo, da bodo podobni tudi letos. Naj pred našimi letošnjimi željami in cilji najprej na kratko povzamemo dogajanje v društvu od septembra.

Tekst in sliki: Mojca Perkon, ŠKTD Levpa

S potepanja po Dolenjski

V Športno-kulturno-turističnem društvu (ŠKTD) Levpa smo imeli tudi september volilno obarvan. Društvo je 18. 9. 2010 pripravilo izredni občni zbor, na katerem se je ponovno volilo predsednika ŠKTD Levpa. Prijavljena kandidata

sta bila **Miran Jug** in **Aleksander Štrukelj**, ki sta na zboru predstavila svoja programa in videnji razvoja društva ob morebitni izvolitvi. Novoizvoljeni predsednik ŠKTD Levpa je postal Aleksander Štrukelj, ki je hkrati tudi stari in novoizvolje-

ni predsednik Krajevne skupnosti Levpa.

V večnamenskem objektu je bil 5. oktobra tudi zbor krajanov. Predsednik KS Aleksander Štrukelj je v svojem govoru izrazil zadovoljstvo, da imata KS in ŠKTD Levpa večji prostor za večje skupine ljudi in za potrebe svojega delovanja. Ob tem se je zahvalil Miranu Jugu, ki se je podal na trnovo pot graditve objekta, ter županu **Andreju Maffiju** in svetniku **Ivanu Humarju**, ker jim je s skupnimi močmi v njihovem prejšnjem mandatu uspela pridobitev - za ta kraj prepotreben večnamenski objekt. O tem sta spregovorila nekaj besed tudi župan in **Rosana Ščančar**. Župan Maffi je s seboj prinesel tudi osnutek pogodbe o upravljanju in lastništvu objekta, za kar si društvo prizadeva že lep čas oziroma za kar se je dve leti boril prejšnji predsednik društva Jug.

Predsednik krajevne skupnosti Štrukelj še meni, da bi bilo lepo na zboru krajanov podeliti tudi kakšno priznanje, in pričakuje, da se bo to zgodilo v dvorani objekta ob njegovem odprtju.

To je bila lanskoletna želja članic in članov ŠKT društva Levpa. Morda pa se bo v času hitrih sprememb objekt uradno odprl že letos in bo v njem mogoče tudi že skupno silvestrovanje ... V prihodnje

ga vsekakor čaka še dokončanje opremljanja prostorov, dušo pa je letos na pogostih sestankovanjih že nekako pridobil. Želja novoizvoljenega predsednika je tudi, da bi se v njem počutili bolj sproščeno. Zato so člani v želji po sprostitev in tudi zasluženem odšli na dva enodnevna izleta: v začetku oktobra na Oktoberfest, v začetku novembra pa na Dolenjsko.

ŠKTD Levpa vošči vsem občanom in občanom veselja, zdravja in radosti polne praznike ter vse najlepše v 2011!

Čestitke novemu predsedniku društva

Praznik kostanja v Ligu Ob dežju in lokalnih volitvah

Deževni oktober in lokalne volitve na dan, ki je bil rezerviran za praznik kostanja, nista mogla preprečiti Turističnemu društvu "Kolovrat" Lig priprave in izvedbe 41. praznika kostanja.

Piše: Metoda Humar

Praznik smo preložili na 16. in 17. oktober 2010. V soboto smo v prostorih nekdanje osnovne šole v Ligu odprli razstavi slik naše rojakinje **Ida Kocijančič** in skulptur iz testa domačinke **Vilme Velušček**. Po tem slavnostnem dogodku je Vokalna skupina Liška dekleta, ki deluje v okviru TD "Kolovrat" Lig, izvedla koncert ob desetletnici prepevanja.

V dvorani dišalo po kostanju

Vsakoletni praznik kostanja pa smo tokrat zaradi dežja predstavili v dvorano. Vonj po kostanju je privabil lepo število obiskovalcev, zato smo se organizatorji odločili, da izpeljemo program v celoti. V praznovanje nas je uvedla Folklorna skupina iz Bovca, sledila ji je Teta Tončka (Jakob Polajžer iz Slovenija ima talent) s pripovedovanjem svojih

prigod, kar nas je dodobra nasmejalo in sprostilo.

Tradicionalna tombola je razveselila obiskovalce s številnimi dobitki. Poleg tega pa seveda ni manjkala ponudba surovega in pečenega kostanja s kmetij Kodermac in Gerbec. Pridne gospodinje pri Gerbčevih so napekle tudi veliko različnega kostanjevega peciva.

Brez ponudbe marijacejskega kolača tudi ne bi bil praznik prvi. Z zbirko starih koles se je predstavil **Luciano Kos** iz Cedača, za moški del publike pa je bila najbolj zanimiva predstavitev traktorjev ponudnika iz Kranja.

Dvorano so zvečer napolnili pleša željni obiskovalci, ki so se pozno v noč vrteli ob zvokih in odličnih mladih glasovih ansambla Modrijani.

Foto: B. Bizjak

Ida Kocijančič pred razstavljenimi deli

Ekološke delavnice

V občini samo petino vseh odpadkov zberemo ločeno

"Prihaja novoletni čas, kup odpadkov bo pri nas," v svoji novoletno-ekološko obarvani pesmici razmišljata učenki 7. a razreda Osnovne šole Kanal Nikita Bucik in Ana Medvešček. Pesem je nastala na delovno novembrsko soboto v šolski knjižnici, medtem so v tehnični učilnici nastajali zamaškojedi, na hodniku ekološki otok, peterica fantov je čistila okolico šole, druga skupina se je učila pravilno ločevati odpadke. Ekološke delavnice so na šoli pripravili v okviru mednarodnega projekta Comenius.

Piše in slike: Nataša Bucik Ozebek

Veliko smeti tudi ob šoli

Najprej smo pred šolo zmotili peterico fantov, ki se je opremljena z rokavicami in vrečami za smeti podala raziskovat, kako čista je okolica šole.

"Kar precej odpadkov je tukaj okrog šole. Ločujemo jih na papir, plastiko, steklo in ostalo," je pove-

Največ smeti med plastiko in embalažo

dal učenec **Rilind Mehmetaj**.

Medtem se je skupina, ki je morala pripraviti plakate o pravilnem razvrščanju odpadkov, že odpravljala v zbirni center v Bodrež, s seboj pa so vzeli celo vrečko odpadkov, za katere se nismo mogli odločiti, kako bi jih pravilno razvrstili po zabojnikih.

Med njimi je bila kartonasta škatla piškotov, znotraj odbanda s plastično folijo. **Aljaž Urh** iz Komunale Nova Gorica je učencem pokazal, kako naj plastično folijo odstranijo in jo odvržejo med plastiko, karton med papir. Podobno naredimo z darilno vrečko – tekstilne ali plastične vrvice odstranimo in jih ločeno odvržemo med tekstil ali plastiko, papir, tudi če je povoščen, sodi med papir.

Največ odpadkov med plastiko

"Večino odpadkov smo odvrgli med plastiko," sta po poti nazaj v šolo ugotavljala **Diana** in **Jan** iz 9.b in 7.b razreda.

"Zanimivo se mi je zdelo, da lahko pločevinke velikokrat ponovno predelajo in uporabijo. Mislim sem, da se plastika lahko večkratno uporabi, pa očitno ne," je razmišljal Jan.

"Meni se je zdelo zanimivo, kako ravnamo z varčno žarnico, ko se razbije. Takrat moramo ven iz sobe, jo prezračiti in z mokro krpo pobrisati tla," pove Diana.

"Ne zdi se nama prav, da ljudje ne ločujejo pravilno odpadkov," dodajata in pravita, da doma sicer ločujejo odpadke, denimo papir in kompost, ampak sedaj bosta onadva mogoče ločevala še bolj.

Medtem je bilo v učilnicah na šoli dejavno. V literarni delavnici so se izpod peres mladih literatov vile ekološko obarvane pesmi, največji so izdelovali ekološki otok, v tehnični učilnici so nastajali "zamaškojedi". Posebej namreč na šoli ločujejo zamaške in z njimi pomagajo zbirati denar v humanitarnih akcijah. "Ustvarjam posebne koše za zamaške - zamaškojede, v njih bomo v vsakem razredu zbirali zamaške za punčko, ki rabi pomoč. Delavnica mi je všeč, ker je zelo ustvarjalna," je povedal **Matic Gabrijelčič** in se pohvalil, da tudi doma ločujejo odpadke. Zabavno je bilo v glasbeni učilnici, kjer so izdelovali plakate in peli pesem Zemlja je moj planet.

"Pesem sta napisali učenki naše šole, Neža in Klementina Medvešček, govori pa o okolju in smeteh,"

Matic Gabrijelčič izdelal zamaškojeda

je bila zgodovna **Tadeja Jug**.

Nevarni insekticidi

Pokukamo še v eno od učilnic. "Tukaj se ukvarjamo z insekticidi," nam razloži **Andraž Humar**: "opisujemo, kako jih varno uporabljamo in kako jih moramo ločevati. Za okolje so nevarni, ker uničujejo živa bitja."

In kako spoznamo, da imamo v rokah nevaren insekticid?

"Embalaža je opremljena s posebnimi oznakami, narisali smo stari in novi znak, saj se je sedaj spremenil. Teh odpadkov ne smemo metati v naravo, odnesti jih moramo na posebno odlagališče. Če pride polnilo v stik s kožo, jo moramo oprati, pred insekticidi, s katerimi iz stanovanja preganjamo muhe in komarje, pa moramo pravilno zaščititi tudi domače živali," je še povedal **Andraž Humar**. Bolj računalniško usmerjeni so pripravljali predstavitev zbirnega centra, odla-

A. Humar: Nevarni insekticidi

gališč in ekoloških otokov v Kanalu. "Zbirni center je v Bodrežu, ekološki otoki so pred bloki, eden je v centru Bodreža ..." je našteval **Ur-**

ban Makorič iz 9.a razreda. Kam bi odvrgli odsluženi star računalnik, pa mladi računalničarji niso bili ravno prepričani.

Sicer pa ločevanje odpadkov za učence OŠ Kanal ni nič novega. "To je naše vsakdanje življenje. Na šoli imamo v vseh učilnicah posebno posodo za biološke odpadke, ki jo učenci dnevno praznijo, posebno škatlo za odlaganje odpadnega papirja, malce težav imamo s plastičnimi odpadki, saj na šoli nimamo kontejnerja zanje. Odpeljemo jih na deponijo ali na bližnje ekološke otoke," je povedala pomočnica ravnateljice **Ana Kodelja**.

Vsako leto prek dva tisoč ton smeti

Po podatkih Komunale Nova Gorica prebivalci občine Kanal vsako leto "pridelajo" 2.350 ton smeti, od tega jih ločeno zberejo med petnajstimi in dvajsetimi odstotki. V občini je približno petdeset ekoloških otokov za ločeno zbiranje odpadkov, prihodnje leto bodo na ekoloških otokih na voljo tudi 1.100-litrski zabojniki za ločevanje bioloških odpadkov, med katere sodijo zeleni rez, veje, trava in kuhinjski odpadki. Kako pravilno ločevati odpadke, si lahko preberemo na novi spletni strani:

www.eko-jezek.si
najmlajši bodo tu našli tudi poučno igrico.

Prihaja novoletni čas ...

Prihaja novoletni čas, kup odpadkov bo pri nas.

Kup daril dobil bo vsak, kup odpadkov za v smetnjak.

Sladkarije, oblačila in še druga vsa darila bodo v smetnjak sodila.

Okraski so razbili se, v smeti odnesti jih treba je.

Sedaj pa se zamislite, da resnično dobro je, če jih prav ločujete.

Nikita Bucik in Ana Medvešček, 7.a

Planet brez prihodnosti

Nekoč čist je bil naš svet, zdaj umazan je planet. Odpadkov kupe naokrog, v zraku dim in prah in smog.

Zakaj ljudje nič ne skrbimo, nič nam mar ni, kje živimo? Hitro topi se Arktika, vsega je kriv za to CO2.

Plini nevarni vrtničijo se, za to smo krivi vsi ljudje. Avti, tovarne, kajenje – bolj žalostno zgleda zelenje.

Kaj se zgodi, pomislite, če pragozd na stavko gre? Velikega ustvarjalca kisika tak svet prav nič ne mika!

Če človek bo tih, do planeta zaprt, čaka nas le temna usoda in smrdeča smrt.

Domen Kacin Vodičar, 9. b

Praznovanje KS Kanal Združiti moči za kraj

Praznik Krajevne skupnosti Kanal vsako leto praznujemo 25. novembra v spomin na dan, ko je bil leta 1941 na Kračicah ustanovni zbor Osvo bodilne fronte (OF) slovenskega naroda.

Na proslavi v Gotski hiši je navzoče pozdravil predsednik KS Kanal **Marko Bucik** in predstavnica občine Kanal ob Soči **Ljudmila Zimic**. Oba sta poudarila skrb za naš kraj in združevanje moči pri izvajanju skupnih ciljev.

Foto: Franc Komac

Malčki iz kanalskega vrtca prešerno zapeli

V pestrem programu so sodelovali otroci pevskega zborčka iz vrtca Kanal, učenci OŠ Kanal z deklamacijami na temo ekologije in z instrumentalnimi vložki ter vokalna skupina Liška dekleta, ki letos praznujejo desetletnico delovanja.

Letos so priznanja KS Kanal prejeli **Emil Testen** za uspešno dolgoletno vodenje balinarskega kluba, **David Pirih** za razvoj turizma v Kanalu, **Klub keramikov Prosvetnega društva Soča Kanal** za dolgoletno uspešno delovanje, in **mladinska ekipa Odbojarskega kluba Salonit Anhovo** za naslov državnega prvaka.

Ob pomoči članic kanalskega društva upokojencev smo večer zaključili ob prigrizku v kleti Gotske hiše.

Tekst: Valentina Dugar

Foto: Franc Komac

Nastop učencev ubran na ekološke strune

ODZIV

Odprto pismo županu

Že takoj po lokalnih volitvah svetnikov in župana občine Kanal ob Soči, še posebej po drugem krogu volitev župana, dajete v javnost in sredstvom obveščanja izjave, ki ne prispevajo k razumnim odnosom v občini. Predvsem pa z njimi izražate vaše nerazumevanje demokratičnih odnosov v prostoru, kjer bi po funkciji morali ustvarjati strpne in ustvarjalne odnose v dialogu za skupno dobro med občani. Bili smo prepričani, da so vaše izjave plod neprepričljive zmage na volitvah in da bo čas zacelil tudi to rano. A kot kaže, živimo v zmoti. Obsodbe o krivdi levice, da "občina stoji na mestu", kot se sami izražate, ste ponovili v pozdravnem govoru na proslavi ob obletnici ustanovnega zbora OF, ki je bila v soboto, 20. 11. 2010 na Kambreškem.

Takšne obtožbe so ne le nepošteno in nekorektno. So predvsem neodgovorne in nezrele. Ali se zavedate, česa ste obtožili stranke in njihove volivce, ki tvorijo večino v občinskem svetu in tudi večino volilnega telesa. Ali se zavedate, da ste se izjasnili o vašem odnosu do demokratičnega in z zakonom zagotovljenega instituta ugovora in pritožbe. *...

Čeprav je občinska volilna komisija zavrnila prvotne ugovore kot neutemeljene, je morala opraviti ponovno štetje vseh glasovnic. Pri štetju so bili prisotni predstavniki vseh list. Da je bila pritožba in zahteva po ponovnem štetju vseh glasov za svetnike še kako utemeljena, kažejo naslednji podatki: - nepravilno prešteti glasovi je bilo 24; - število volišč, na katerih so bili nepravilno prešteti glasovi, je bilo 13 (od skupaj 21); - število nepravilno prešteti preferenčnih glasov je bilo 69; - nepravilnosti so bile v vseh volilnih entah; - od kod glasovnica več kot je bilo dodeljenih, še ni ugotovljeno. Če ste podatke natančno prebrali, spoštovani gospod župan, in pri tem upoštevate dejstvo, da je Občinska volilna komisija ugovore zavrnila kot neutemeljene, bi se veljalo vprašati, kdo naj se komu opraviči oziroma kdo naj komu odgovarja. Res je, da napake niso vplivale na število izvoljenih svetnikov pri posameznih strankah, vendar je tudi res, da komisiji ne bi bilo potrebno opraviti zreba med dvema kandidatom stranke SDS, če bi komisija pravilno preštetela glasove ob ugovoru. Slučajno je ponovno štetje potrdilo izre-

banega kandidata, ki je bil tudi dejansko izvoljen.

Prav sumi na takšne nepravilnosti, ki so se pokazali za utemeljene, so opravičili tudi zahtevo po ponovnem štetju glasov drugega kroga županskih volitev. Komisija je pri ponovnem štetju ugotovila, da ni bilo nepravilnosti in pravilno potrdila prvoten rezultat. S tem so bili za nas mandati veljavni in dokončni. Zakonske in statutarne formalnosti mora opraviti občinski svet. Zato smo vam nekateri v imenu strank tudi čestitali, a žal ste nas zavrnilo. *...

Spoštovani gospod župan Andrej Maffi

Sporočamo vam, da spoštujemo in sprejemamo dejstvo, da ste demokratično izvoljeni za župana občine Kanal ob Soči. Takšen bo tudi naš odnos do instituta župana. To modrost in odgovornost do občank in občanov naše občine in izvoljenih predstavnikov zmoremo. Politične stranke levice bomo skladno z našimi programi in pričakovanji volivcev, ki so nam namenili veliko glasov, odgovorno in konstruktivno prispevali k razvoju občine. Od vas pričakujemo, da prenehate z nekoristnim, tendencioznim prikazovanjem razmer in krivičnim obtoževanjem. Upamo, da sprejemate načela demokracije in pravice, ki so iz tega izpeljane kot univerzalno vrednoto, in ne kot orodje, ki ga uporabimo samo, ko nam to ustreza. Pričakujemo, da bo z vašim sodelovanjem s strankami levice, kot ste jih vi opredelili, in njihovimi svetniki v občinskem svetu, preseženo ozko in nekoristno početje.

Odločitev je v vaših rokah. Zdaj ste župan vseh občanov Občine Kanal ob Soči.

DeSUS, Demokratska stranka upokojencev Slovenije,
Občinski odbor Kanal, predsednica Vanda Colja
SD, Socialni demokrati,
Občinski odbor Kanal, predsednica Mira Mugerli Jurca
LDS, Liberalna demokracija Slovenije,
Občinski odbor Kanal, predsednik Boris Čufer
ZARES, Občinski odbor Kanal, predsednik Tadej Mori
ZPP, Zveza za Primorsko,
Občinski odbor Kanal, predsednik Ivan Mignozzi
SNS, Slovenska nacionalna stranka,
Občinski odbor Kanal, predsednik Mitja Bernik

*... Zaradi prekomerne dolžine pisma si je uredništvo Mosta pridržalo pravico do skrajšanja vsebine. Pri tem pa smo izrecno pazili, da nista motena razumevanje in sporočilnost pisma.

Športni klepet z Nejcem Lavrenčičem, teniškim upom iz Deskel

Tenis mu je spremenil življenje

Ko je štel 9 let, so ga vpisali v poletni tečaj tenisa, ki ga je organiziral TK Deskle. Igra ga je tako navdušila, da mu je ta šport popolnoma spremenil življenje. Tenis rekreativno igrata tudi sestra in oče, je klepet začel 12-letni Desklan Nejc Lavrenčič.

Sprašuje: Marko Lazar

Foto: Milko Lavrenčič

Ko je štel 9 let, so ga vpisali v poletni tečaj tenisa, ki ga je organiziral TK Deskle. Igra ga je tako navdušila, da mu je ta šport popolnoma spremenil življenje. Tenis rekreativno igrata tudi sestra in oče, je klepet začel 12-letni Desklan Nejc Lavrenčič.

V treh letih si dosegel že veliko dobrih rezultatov. Katere bi še posebej izpostavil?

Najbolj sem ponosen na uvrstitev na teniško lestvico Slovenije, kjer sem zasedel skupno 3. mesto v konkurenci dečki do 12 let. Sem državni zimski in poletni podprvak v parih, primorski zimski in poletni prvak med dečki do 12 in 14 let.

Ti je kakšna zmaga še posebej prirasla k srcu?

N. Lavrenčič povsem predan tenisu

Vsaka zmaga mi veliko pomeni. Zagotovo pa mi bo posebej ostal v spominu turnir v Portorožu. Potekal je istočasno kot WTA turnir za ženske. Turnir sem zmagal tako v parih kot posamezno. Tekma z Nejcem Zaplotnikom je trajala kar tri ure in pol. Omenil bi tudi Odprto prvenstvo Banja Luke, kjer sem na mednarodnem turnirju nastopil v finalu.

Najbrž je potrebno za doseglo takšnih rezultatov trdo trenirati. Koliko časa nameniš tenisu in kdo je tvoj trener?

Treningi so odvisni od letnega časa in pogojev zanj. Poleti treniram skoraj vsak dan zjutraj in popoldne. Treniram na igriščih TK Deskle, ki bi se mu rad ob tej priložnosti zahvalil. Pozimi so treningi odvisni od

Foto: Milko Lavrenčič

Želja je uvrstitev v reprezentanco

vremena. Trenira me **Franc Bevčar**. Ko ima čas, pa mi z nasveti in igro svetuje tudi **Matic Bevčar**. Obema bi se iskreno zahvalil za vso požrtvovalnost in pomoč.

Ali ti sploh ostane še kaj prostega časa?

Prostega časa ni veliko. Občasno igram košarko in se družim s prijatelji.

Imaš v tenisu kakšnega vzornika?

Moj vzornik je Rafael Nadal, saj je enostavno najboljši.

Kakšen slog igre gojiš?

Ljubša mi je napadalna igra, čeprav moraš obvladati vse sloge teniške igre. Obstajajo zelo različni igralci, zato moraš biti pripravljen tudi na igro z "balončki".

Katere tekme te čakajo v bližnji prihodnosti?

Konec novembra se je začela nova teniška sezona. Začetek bo v Litiji. Potem se bodo tekme kar vrstile, vključno z državnim prvenstvom, ki bo v Rogaški.

V prihodnjem letu boš igral v konkurenci do 14 let. Kakšni so tvoji nadaljnji cilji?

Moj cilj je zmaga na vsaki tekmi. Igrati bom začel v kategoriji do 14 let, kjer sedaj zasedam 14. mesto. Upam, da bom prišel med prvih pet igralcev in se uvrstil v reprezentanco Slovenije. Rad pa bi se preizkušal tudi na ETA turnirjih.

Bližajo se božično-novoletni prazniki. Kje jih boš preživel?

Praznike bom preživel doma z družino in prijatelji. Verjetno bom tudi veliko treniral.

In kakšne so tvoje želje v novem letu?

Želim si zdravja, učnih in teniških uspehov.

Foto: Milko Lavrenčič

Desno Nejc Sitar (ŽTK Maribor)

OSEBNA IZKAZNICA: NEJC LAVRENČIČ

Rojen: 1. maj 1998
Šola: 7. razred v OŠ Deskle
Naj hrana: špageti
Naj pijača: voda z okusom, jabolčnik
Naj glasba: hip-hop rep
Naj filmi: akcijski

Karateisti ŠD Gorica iz Deskel Z veseljem na treninge

V Kanalu so 14. novembra pripravili 3. pokalno tekmo v borbah, katah in ekipnih katah za starost do 18 let. Organizator tekmovanja je bila Karate zveza Slovenije v sodelovanju s tehničnim organizatorjem Športnim društvom (ŠD) Gorica.

Tekst in slike: Marko Lazar

bil Željko Kuzmanovič iz Plavi. Karate mi veliko pomeni, tako da zelo rad hodim na treninge. Praznike bom preživel pri prijateljih v Robidnem Bregu ter pri nonotu v Novi Gorici. Želim si, da bi se na

Tilen Tinta iz Ložic, 12 let:

"Karate treniram sedmo leto, začel pa sem kar v ŠD Nova Gorica. Za ta šport sem se navdušil iz filmov. Najraje se spominjam lanskega državnega prvenstva, ko sem postal prvak v borbah. Prav tako mi je v lepem spominu ostalo močno mednarodno tekmovanje v Subotici, kjer sem zmagal v borbah, drugi sem bil v katah, tretji pa v ročni tehniki. Za praznike bom najverjetneje doma, moj glavni cilj pa je ubranitev državnega naslova v borbah."

T. Tinta: Prvak v borbah

Na tekmi je sodelovalo 323 tekmovalcev iz 42 klubov. ŠD Gorica je na 3. pokalni tekmi osvojilo osem zlatih, dve srebrni in pet bronastih medalj in tako postalo pokalni zmagovalec Slovenije za letošnje leto. Pod okriljem ŠD Gorica so nastopili tudi štirje Desklani: **Teo Otrin, Blaž Cencič, Mirko Boltar** ter **Tilen Tinta**, ki se udeležujejo tekem na državni in mednarodni

*sledila selitev v novogoriški klub. Imamo zelo dobrega trenerja **Rajka Malinoviča**, ki je sicer strog, a disciplina je zelo pomembna. V povprečju treniramo štirikrat na teden. Najbolj mi je ostala v spominu prva tekma v Bovcu pred sedmimi leti, ko sem zasedel tretje mesto.*

Božično-novoletne praznike bom preživel s prijatelji v počitniški hi-

mladi deskanski karateisti z županom državnem prvenstvu čim bolje odrezal in se uvrstil na evropsko prvenstvo."

Mirko Boltar iz Deskel, 14 let:

"Rad imam tudi košarko in nogomet, a karate je moj najljubši šport. Najraje se spominjam mednarodnega tekmovanja v Beogradu leta 2007, ko sem tekmoval z večjim in močnejšim tekmovalcem iz Srbi-

B. Cencič: Na Dravnih, kjer dosegajo odlične rezultate.

Blaž Cencič iz Deskel, 14 let:

"Tako kot moji kolegi treniram karate sedem let. Za ta šport sem se navdušil na predstavitvi na osnovni šoli v Desklah. Najprej sem ga leto dni treniral na šoli, potem pa je

T. Otrin: Na Evropskem prvenstvu v Logjeh pri Breginju ter v Desklah.

V prihodnjem letu se bom potrudil, da bom čim boljši in da se uvrstim na državno prvenstvo."

Teo Otrin iz Deskel, 14 let:

"Tudi jaz sem se za ta šport najprej navdušil na šoli. Moj prvi trener je

M. Boltar: Spomin na Beograd je. Borba je bila zelo izenačena in zanimiva in čeprav sem jo na koncu izgubil, se je bom vedno rad spominjal.

Praznike bom preživel v apartmaju v Bovcu ter doma v Desklah. V prihodnjem letu si želim dobrih rezultatov na državnem prvenstvu ter na mednarodnih tekmah."

Kaj je karate?

Karate je japonski izraz za "prazno roko", sicer pa samoobrambna borilna veščina Daljnega Vzhoda, ki se je v drugi polovici 19. stoletja razširila na Zahod, kjer se je pod vplivom novega kulturnega okolja in posameznih športnih znanosti razvila v najbolj množičen borilni šport.

Karate kot borilna veščina pomeni urjenje bojevniškega duha in telesa ter učenje in treniranje učinkovite samoobrambe skozi natančno predpisana, s to ali ono tradicijo opredeljena in z strogim moralnim kodeksom pogojena pravila obnašanja. Karate kot šport pomeni s tekmovalnimi pravili opredeljeno borbo ter z zahodno kulturo, znanostjo in sistemiziranim športnim izkustvom opredeljeno pripravo tekmovalcev za športna tekmovanja.

Otrokom predstavlja karate obliko telovadbe, skozi katero razvijajo svoje psihofizične sposobnosti in se učijo samoobvladovanja, mladini služi kot psihosocialno koristna rekreacija in tekmovalni šport, odraslim pa kot vsestransko koristen sestavni del kakovosti njihovega vsakodnevnega življenja.

ŠD Gorica se za pomoč in podporo pri organizaciji tekmovanja zahvaljuje Občini Kanal ob Soči, županu **Andreju Maffiju**, tabornikom iz Deskel, KS Deskle, Lovski družini iz Deskel ter vsem drugim, ki so kakorkoli pomagali, da je tekmovanje lepo uspelo.

2. pokal Alpe-Jadran Nabirali dragocene izkušnje

Zadnjo nedeljo v oktobru je deželni odbor Fikta Furlanije, Veneta in Julijske pokrajine gostil v Vidmu v Italiji drugi pokal Alpe-Jadran v tradicionalnem karateju. Za tehnično izvedbo tega mednarodnega turnirja pa je poskrbelo karate društvo Ken E Zen iz Pagnacca.

Piše: Milan Bezjak

Pokal Alpe-Jadran se je razvil iz tekmovanja "Srečanje dveh dežel", ki ga že vrsto let uspešno izvajata in razvijata Slovenska zveza tradicionalnega karateja (SZTK) in deželni odbor italijanske zveze Fikta. S tristranskim dogovorom med nacionalnimi zvezami tradicionalnega karateja se je k organizaciji tega prestižnega tekmovanja priključila tudi Avstrijska zveza tradicionalne-

ga karateja (OKTV – Österreichischer Traditioneller Karate Verband). Na turnirju je sodelovalo prek tristo karateistov iz 21-ih klubov iz Avstrije, Švice, Italije in Slovenije. Svojo udeležbo pa so žal odpovedali tekmovalci iz Nemčije. Barve KK Goryu je tokrat zastopalo 13 tekmovalcev. Med njimi so iz sekcije Kanal nastopili **Aljaž Bezjak**, **Aljaž Markič**, **Manja Bezjak**

Foto: KK Goryu

in **Urban Makorič**. Številka 13 je tokrat upravičila svoj pogovorno nesrečni sloves, saj so naši tekmovalci osvojili brzkone vsa četrta in peta mesta v razpisanih kategorijah z zares minimalnim zaostankom za zmagovalcem. Veliki izenačenosti v nastopih tekmovalcev je botrovala izjemno ka-

kovostna tekmovalna konkurenca iz že prej omenjenih držav in klubov. Tako so naši tekmovalci nabrali predvsem dragocene mednarodne tekmovalne izkušnje, ki jih bodo s pridom lahko uporabili v svoji nadaljnji športni karieri. Vsem skupaj za odlične nastope iskreno čestitamo.

Prijateljsko karate tekmovanje Za začetnike in vse otroke

Foto: KK Goryu

Karate klub Ajdovščina je v soboto, 16. oktobra 2010, pripravil prijateljsko medklubsko karate tekmovanje. Nanj smo bili poleg Karate kluba Kolektor Idrija in Karate kluba Kiryu Gorica povabljeni tudi karateisti Karate kluba Goryu. Zamisel omenjenega tekmovanja je omogočiti tekmovalne nastope prav vsem otrokom. Tudi tistim, ki se sicer karate tekmovanje ne udeležujejo prav pogosto.

Tako je barve KK Goryu branilo 17 tekmovalcev. Med njimi je bilo nekaj izkušenih, ki so tekmo izkoristili predvsem za tekmovalne priprave, večino pa so predstavljali začetniki in ostali, ki so si tako nabirali svoje tekmovalne izkušnje.

Odlično so se odrezali tudi člani KK Goryu – sekcija Kanal s sedmimi tekmovalci, ki so dosegli naslednje rezultate znotraj svojih starostnih kategorij v elementu kata posamično:

Martina Pavšič (malčki, let. 2003) - 3. mesto,
Manja Bezjak (ml. deklice, let. 1998) - 3. mesto,
Aljaž Markič (ml. dečki, let. 1998) - 2. mesto,
Urban Makorič (st. dečki, let. 1996) - 3. mesto in
Aljaž Bezjak (st. dečki, let. 1996) - 3. mesto.

V kategoriji kata skupinsko pa še z ostalimi člani KK Goryu naslednje uvrstitve:

Janez Makorič, **Matic Drole** in **Martina Pavšič** (malčki, 2003) – 3. mesto,
Kevin Podreka, **Aljaž Markič** in **Andrej Valentinčič** (ml. dečki, 1998) – 2. mesto,
Tjaša Gaberšček, **Manja Bezjak** in **Kristina Skočir** (ml. deklice, 1998) – 1. mesto.

Cestitke vsem!

Zapisal: Milan Bezjak

Teniški klub Deskle Zaključni turnir dvojic

Na že jesensko soboto, 16. oktobra, so se tenisačice in tenisači Teniškega kluba (TK) Deskle dobro pripravili in odigrali zaključni turnir letošnje sezone.

Prijavljenih je bilo 16 igralcev in igralcev. Igralo se je v dvojicah, žreb pa je bil za vsak krog naključen.

In vreme kot naročeno: sončno, z malo oziroma občasno veliko vetra, tako da smo morali biti med igro pazljivi, kako nastaviti loparje.

Dvojica **Oton Namar** in **Sandi Vinazza** je odigrala v finalu najboljšo igro in zmagala. Sandiju je najbrž pripomogel k dobri igri tudi osebni praznik, ki ga je praznoval prav tistega dne. Tako je bil deležen dvojnih čestitk.

Ob prijetnem druženju, dobrem kosilu, žlahtni kapljici, pokalih in nagradah se je turnir zaključil pozno zvečer.

Nataša Jerončič

Foto: Osebnih arhiv

Zmagovalna dvojica

Odbojkarški klub NEPTUN Kanal Kvalifikacije za EP za kadetinje

Obveščamo vas, da bo v športni dvorani v Kanalu od 5. do 9. januarja 2011 kvalifikacijski turnir za evropsko prvenstvo za kadetinje v odbojki. Nastopale bodo ekipe Ukrajine, Danske, Belorusije, Madžarske in Slovenije. Turnir organizira Odbojkarška zveza Slovenije s pomočjo domačega ženskega kluba OK Neptun in moškega OK Salonit Anhovo iz Kanala.

Prvo mesto na turnirju bo omogočilo neposreden nastop na evropskem prvenstvu, ki bo spomladi v Turčiji, drugouvrščena ekipa pa bo imela dodatne kvalifikacije.

Trener slovenske reprezentance je **Boris Klokočovnik**, prvi pomočnik **Urban Oder**, drugi pa **Jaroš Štekl**. Širši spisek igralk, ki bodo zastopale slovenske barve, je že narejen. Na njem sta tudi domači igralki

Eva Mori in **Nuša Ferlinc**, iz HIT-a Nova Gorica pa **Teja Kolbl**. Domača kluba se bosta po najboljših močeh potrudila, da se bodo reprezentance v našem kraju dobro počutile ter da bodo domači navijači poskrbeli za prijetno vzdušje in dobro igro naše reprezentance.

Upajmo, da bo to dodatna promocija za kanalsko žensko odbojko, ki deluje že peto leto in vzgaja dobre igralko, kot tudi za moško odbojko, ki ima že več kot šestdesetletno tradicijo.

Orjana Štekar

Razpored tekmovanja:

Sreda
05.01.2011
15:00
UKRAJINA : BELORUSIJA

Petek
07.01.2011
17:30
BELORUSIJA : SLOVENIJA

Sreda
05.01.2011
17:30
DANSKA : SLOVENIJA

Sobota
08.01.2011
15:00
DANSKA : UKRAJINA

Četrtek
06.01.2011
15:00
MADŽARSKA : DANSKA

Sobota
08.01.2011
17:30
MADŽARSKA : BELORUSIJA

Četrtek
06.01.2011
17:30
SLOVENIJA : UKRAJINA

Nedelja
09.01.2011
14:00
BELORUSIJA : DANSKA

Petek
07.01.2011
15:00
UKRAJINA : MADŽARSKA

Nedelja
09.01.2011
16:30
SLOVENIJA : MADŽARSKA

Hausmart!

super
ponudba

OKNA
VRATA-SENČILA

MODRA ŠTEVILKA

080 87 74

www.okna-slovenije.si

Sveti Duh 139, 4220 Škofja Loka, E-mail: info@hausmart.si

Z nahrbtnikom naokoli

Nahrbtnikarji, sodobni nomadi

Zakaj se pravzaprav odpravljamo na potovanje? Kaj nas žene v svet? Mogoče potujemo zato, ker so kraji, do katerih je težko priti, bolj zanimivi? Mogoče želimo občutiti strast davnih popotnikov in raziskovalcev? Morda gremo na pot zato, ker vemo zelo malo o deželi in njenih ljudeh in nas v svet žene želja po vedoželjnosti, odkrivanju, spoznavanju? Razlogi za različne načine potovanja so različni, vendar lahko vseeno najdemo skupne vzode: življenjski nemir in radovednost, interes po spoznavanju novega, pripravljenost na spopadanje z nezanim in nepredvidljivim.

Popisuje: Vesna Velišček
Slike: Osebni arhiv

Nahrbtnik? Več udobja na zračnici in s pivcem

Vsako leto se na potovanje z nizkim proračunom, največkrat gre za potovanja v manj razvite države ali države tretjega sveta, odpravi množica nahrbtnikarjev. Tako je potovanje nahrbtnikarjev, ki nima ne geografskih in ne časovnih omejitev, saj lahko potujemo karkoli in kamokoli, postalo sodobni, množični in globalni fenomen. Nahrbtnikarstvo je tako potujoča kultura, kultura v gibanju. Pojavlja se tam, kjer se pojavijo njeni akterji ter izgine takrat, ko ti gredo domov. Heterogenost kulture nahrbtnikarjev se kaže predvsem v tem, da vsi nahrbtnikarji niso isti, saj se vsak nahrbtnikar odpravi na potovanje z različnimi cilji, pričakovanji in motivi. Poleg tega so nahrbtnikarji tako moški kot ženske, heteroseksualci in homoseksualci, tisti, ki se na pot odpravijo za dalj časa in tisti, ki na poti preživijo le štirinajst dni, tisti, ki imajo veliko denarja in oni z malo manj denarja, mladi in stari, belci, črnici in poševnooki Azijci, visoko

izobraženi in tisti z nižjo stopnjo izobrazbe. Edino, kar jih povezuje, je dejstvo, da so nahrbtnikarji, da so si tujci v tujem kraju.

Pet tipov nahrbtnikarjev

Nahrtnikarji so nekakšna zamišljena skupnost, tujci do lokalne družbe in ljudi v njej. Poleg tega pa se homogenost kulture nahrtnikarjev kaže še v njihovem nomadskem načinu potovanja, ki si ga sami organizirajo. Velja pa poudariti, da je nomadski stil premikanja po prostoru nekakšen ideal, h kateremu sodobni nomadi stremijo, saj zaradi uporabe vodičev točno vedo, kam so namenjeni.

Nahrtnikarji ne predstavljajo homogene skupine ljudi, ampak obstajajo znotraj le-te posamezne podskupine, vsaka s svojimi motivi, cilji, pričakovanji in stališči. In tako ločimo pet tipov nahrtnikarjev. **Prvi tip** je tako imenovan profesionalni nahrtnikar, ki mu potovanja predstavljajo glavni in osnovni cilj življenja in ne samo priložnostno aktivnost. Na poti preživi večino časa, tudi več let, in za potovanje se ne ve, kdaj se bo končalo. Velik poudarek je na neodvisnem potovanju. Ko tem nahrtnikarjem zmanjka denarja, se odpravijo v kakšno zahodno državo, tam nekaj časa delajo in ko zaslužijo dovolj, se zopet odpravijo na potovanje. Izogibajo se uporabi turistične infrastrukture, organiziranih ekskurzij, uporabi interneta, čeprav je to danes zelo težko. Profesionalni na-

hrtnikar je najbolj podoben potepuhu, klatežu iz 60. in 70. let 20. stoletja.

Drugi tip nahrtnikarja je nahrtnikar, ki si vzame leto dni časa pred vstopom na univerzo ali v službo, pred poroko ali rojstvom otroka, in si potovanje vnaprej načrtuje. Vnaprej ima tudi določen datum vrnitve domov. Potovanje, s katerim si širi svoje obzorje, mu predstavlja podaljšek študija in izhod pred dokončno uralitvijo. Ta način potovanja je zelo podoben Grand Tour potovanjem iz 18. in 19. stoletja.

Tretji tip nahrtnikarja je nahrtnikar, ki ima trenutno krizo in se na pot odpravi zato, ker je izgubil službo ali se razšel s partnerjem/ko in je z dosedanjim življenjem nezadovoljen. Od potovanja pričakuje, da bo po njem osebnostno zrasel in pridobil na samozaupanju. V povprečju je starejši od ostalih nahrtnikarjev in ima več denarja, zato si včasih privoščijo več udobja pri nastanitvi in se odpravi obedovati v dražjo restavracijo.

Četrty tip nahrtnikarja je nahrtnikar zabavljaj, ki išče sonce, plažo, poceni pivo, droge. Pobegniti želi od monotonosti življenja. Potuje v kraje, kjer se vrsti dobra glasba (Ibiza, Goa, otoki na Tajskem). Najraje ostaja v krajih, kamor

ravljeno.

Vsak posameznik lahko pripada več tipom nahrtnikarjev (profesionalni nahrtnikar se ustali in potuje kot nahrtnikar zabavljaj ali kot nahrtnikar, ki se na pot odpravi za krajši čas). Nahrtnikar ni toliko definicija, ampak je družbena kategorija in hkrati družbeno oblikovana identiteta posameznika. Poleg nemirnega duha iskanja in individualizma, dolžine preživetega časa na cesti in načinov potovanja je pomembna tudi pripadnost skupini, ki igra na poti vlogo socialne podpore mreže, saj si z njo deliš skrivnosti potepanj. Članstvo skupine pa se stalno spreminja, ker ima vsak izmed njih svojo pot in cilj.

Potovati neodvisno, svobodno, ustvarjalno ...

Beseda backpacker izhaja iz angleške besede backpack, ki je sestavljena iz dveh delov: back, ki pomeni hrbet, in pack, ki pomeni nahrtnik. Nahrtnikar je torej oseba, ki na svojem hrbtu nosi nahrtnik in v njem stvari, ki jih na potovanju potrebuje. V državah Jugovzhodne Azije, Avstralije ima beseda nahrtnikar negativno konotacijo in označuje osebo, ki je skopa, se ne družijo z domačini, stanuje v poceni hostlih, ki so zelo borno opremlje-

Več ko' spijemo, lepši smo (avtorica v sredini)

zahaja večina nahrtnikarjev oz. tam, kjer je veliko hostlov, barov, klubov in kjer se je moč udeležiti kakšne "res prave pustolovske aktivnosti".

Peti tip nahrtnikarja je nahrtnikar, ki se na pot odpravi za krajši čas in ki si želi potovati neodvisno na spontan način ter z nizkim proračunom. Čas, ki ga preživi na potovanju, je bolj podoben dolgim počitnicam s poudarkom na izkušnjah, zanimivih pripetljajih in osebnosti rasti. Potovanje je vnaprej prip-

ni, in ogromno denarja porabi za zabavo, pijačo in droge. Nekateri so dobro seznanjeni s kulturo gostitelja in je ne želijo spreminjati, pa četudi samo s pomočjo turističnih vodičev in knjig. Neodvisnost, svoboda, kreativnost potovanja, mobilnost, ko ne vedo, kam potujejo, raziskujejo, so zvedavi, želijo videti veliko stvari v daljšem časovnem obdobju in vsaka zamuda pomeni popolno dogodivščino. Potovanje in potovati je bolj pomembno od samega cilja in počit-

Kanglici sta po ...

Spoznavanje kulinarčnih posebnosti

nikovanja. Oblačijo se kot domačini in to je ena od kamuflaž, da se razlikujejo od konvencionalnih turistov.

Med turistom in nahrbtnikarjem

Nahrtnikarji se postavljajo v opozicijo z ostalimi konvencionalnimi turisti in večina jih zavrača oznako turist, saj svoj način potovanja v nasprotju z organiziranim množičnim turizmom vidijo kot individualen in neorganiziran. Dejstvo pa

mačinih v puščavi, itd.), postane meja med turisti in nahrtnikarji zabrisana. Nahrtnikarstvo je tako utečen stroj, ki te neslišno potegne v svoje kolesje in te vrže v mrežo do potankosti dodelane ponudbe. Pri čemer ti celo uspe ohraniti občutek, da vse delaš sam. Poleg tega pa nahrtnikarji potujejo na način, ki je vnaprej določen (uporaba vodičev) in predvidljiv (domačini točno vedo, od kod nahrtnikarji prihajajo, kam so namenjeni in kje bodo spali). Kljub ideologiji, v kate-

zofijo neodvisnega potovanja. Mnogi nahrtnikarji, ki vidijo stvari, v resnici ne vidijo ničesar, saj potujejo po vnaprej izoblikovanem urniku, so prezaposleni s svojimi fotoaparati, da si sploh nimajo časa ogledati kraja samega, in ko pridejo do določene znamenitosti, jo hitro prečrtajo s seznama in gredo k drugi. Vsaka stvar, ki jo fotogra-

turističnega vodiča in fotoaparata z željo, da bi se odmaknili stran od materialistično naravnane družbe postržene generacije, ki jih je omejevala. Cenili so spontanost, neodvisnost, avtentičnost, eksperimentirali so z drogami, iskali so razsvetljenje. V 70. letih 20. stoletja začne skupina potepuhov izgubljati svoje bistvo in se začne prilagaja-

Nahrtnikarjev restavracije ne privlačijo

fija predstavlja, je le znak ali signal in tako turist na podlagi fotografij v turističnih vodičih, prospektih, na internetnih straneh "spozna, kaj mora videti".

ti turistični shemi. Tako postane pot po kopnem do Indije "mainstreamovski" trend. V zadnjih tridesetih letih je nahrtnikarstvo postalo sodobni, množični in glo-

Turisti se preizkušajo v spretnostih

je, da smo prav vsi – lahko samo na enem potovanju – včasih turisti in včasih popotniki/nahrtnikarji. Ker tudi nahrtnikarji kupujejo letalske karte preko turističnih agencij, si uredijo potovalno zavarovanje, potovalno ali delovno vizo, letalske in druge karte, dobijo osnovne informacije o državah, transferje do hotela, uredijo si eno ali dve nočitvi v hotelu ter se na svojih potovanjih udeležujejo kratkih, a organiziranih tur (treking, safari, obisk plemen v pragozdovih, potapljanje okoli koralnih grebenov, ježa kamel in oslov, spanje pri do-

ri nahrtnikarji zavračajo, da so podobni turistom, pogosto izgovarjajo stavek: "Ne moremo do tja, ker kraj ni omenjen v Lonely Planetu."

Popotniški konformizem

Izkaže se, da tudi nahrtnikarji sami potujejo po že uhojenih poteh in se bolj ali manj izogibajo nepoznanim poti. Bodisi zaradi morebitne nevarnosti bodisi zaradi slabih povezav in manjšega števila hostlov. Odvisnost od uporabe vodičev Lonely Planet je v nasprotju s filo-

Nahrtnikarji se znajdemo povsod

Videti mora sight, ki je standardiziran element, ki služi kot norma potovanja in jo je kot tako treba videti. Fotografije, ki jih posnamejo na potovanjih se običajno samo v podrobnostih ločijo od tistih v vodičih, prospektih, na razglednicah, ki jih je mogoče kupiti. Nahrtnikarstvo se kot oblika turizma ne razlikuje od konvencionalnega turizma, je le nasprotna stran iste stvari in še cenejša je.

Predhodniki globalnih nomadov

V 60. letih 20. stoletja je bilo potepanje dejavnost le redkih dolgolasih potepuhov, hipijev, ki so se odpravili v Indijo brez vnaprej določenega cilja, večje količine denarja,

balni fenomen potrošniške družbe, ki nima niti geografskih niti časovnih omejitev. Kljub temu, da nahrtnikarji poudarjajo druženje z domačini, dan raje preživijo v družbi ostalih nahrtnikarjev v hostlu ob pripovedovanju popotniških zgodb, izmenjujejo si informacije ali pa gredo v internet kafe, kjer napišejo prijateljem skupinsko e-pošto o svojih doživetjih iz potovanja. Če so bili klateži iz delavskega razreda v 19. stoletju predhodniki potepuhov, so bili potepuhi v šestdesetih letih 20. stoletja predhodniki današnjih nahrtnikarjev in slednji bodo predhodniki turistov prihodnosti ali globalnih nomadov.

Dobrodelna akcija

Glasujte za vrtec v Kalu

KAL NAD KANALOM – Tukajšnji vrtec sodeluje v dobrodelni akciji blagovne znamke Pampers in prodajaln DM, ki bosta petim slovenskim vrtcem namenili pet tisoč evrov. Glasovanje za najvrtec v posamezni regiji poteka na spletni strani od 2. novembra do 31. januarja 2011. V vrtcu Kal nad Kanalom, ki mu trenutno v glasovanju dobro kaže, bi bili zmage zelo veseli, saj bi sredstva namenili za postavitve peskovnika, gugalnic in ureditev telovadnice ter za nakup didaktičnih igrač za skupine.

Do konca januarja bodo v prodajalnah DM ob vsakem nakupu plenice ali robčkov Pampers v denarni sklad za pomoč vrtcev prispevali 50 centov, cilj akcije je zbrati 25.000 evrov, ki jih bo Pampers namenil zmagovalnim vrtcem v petih slovenskih regijah. Za akcijo so se pri Pampersu odločili predvsem zato, ker se občine, glavne podpornice delovanja vrtcev, pri zagotavljanju ustreznih finančnih virov za programe predšolske vzgoje in za opremo vrtcev soočajo z vse večjimi težavami in izzivi. Z dobrodelno akcijo pa želijo organizatorji dobrodelne akcije malčkom v izbranih vrtcih omogočiti boljše bivanje.

Podrobnejše informacije o glasovanju najdete na spletnem naslovu www.pampers.si/sl_Sl/dobrodelnost. Devetnajst malčkov in vzgojiteljic iz vrtca Kal nad Kanalom bodo hvaležni za vsak glas, ki ga boste oddali zanje.

Nataša Bucik Ozebek

Foto: Arhiv vrtca

Malčki računajo na vaše glasove

ZAHVALA

Učenke 1. razreda, otroci iz vrtca in strokovne delavke iz Kala nad Kanalom se iskreno zahvaljujemo vsem pridnim zbirateljem in njihovim staršem ter delavcem šole za podarjene knjige. Zelo smo jih veseli, saj bodo otrokom razširjale obzorja sveta literature ter nedvomno veliko doprinesle k njihovem celostnemu razvoju na vseh področjih.

Nekaj misli otrok o podarjenih knjigah:

Knjig sem se razveselil, ker so lepe. (Tilen S.)

Prej jih nismo imeli veliko, zdaj jih bomo pa lahko gledali. (Tadej)

Razveselil sem se jih, ker bom lahko dokončal bralno značko. (Alen)

Vesel sem, ker jih bomo lahko prebrali. (Anej)

Koledar dogodkov v občini Kanal ob Soči

DECEMBER 2010

nedelja 26.

Dedek mraz
(Kambreško, ob 15.30. uri)
TRD Globočak

nedelja 26.

Pohod na Jelenk z baklami
(Morsko, ob 14. uri)
SD Morsko

nedelja 26.

Koncert ob dnevu samostojnosti in enotnosti
(Kulturni dom Deskle, ob 19. uri)
Občina Kanal ob Soči

Ponedeljek 27.

Prednovoletno srečanje krajanov
(na trgu pred občino, ob 18.30)
TD Kanal

Torek 28.

Ženski mednarodni novoletni turnir v odbojki
(Kanal, ob 10. uri)
OK Eurokabel Neptun

Petek 31.

Silvestrski ples
(športna dvorana Deskle, ob 20. uri)
KK Salonit Anhovo in mladina Deskle

Možne so spremembe koledarja dogodkov - Vir: TIC Kanal